

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΟΥΣ 2022

Η οικονομία των ΗΠΑ και οι διμερείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ, ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, ΣΙΚΑΓΟΥ

Ουάσιγκτων, Ιούνιος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	3
2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	4
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	8
4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	11
5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	14
6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ).....	15
7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	16
8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ).....	20
9. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ).....	29
10. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟ).....	32
11. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ.....	33
(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	33
12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	34
ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ - ΗΠΑ.....	35
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ.....	36
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	39

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής / ΗΠΑ είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως, μετά τη Ρωσία και τον Καναδά, με συνολική επιφάνεια 9.826.675 τ. χλμ. Περιλαμβάνει πενήντα Πολιτείες και μια ομοσπονδιακή περιφέρεια (District of Columbia / DC), ενώ κατέχει αρκετά εδάφη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική ⁽¹⁾.

Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Washington DC.

Ο πληθυσμός των ΗΠΑ είναι 334.954.750 κάτοικοι ⁽²⁾, στην 3^η θέση παγκοσμίως, μετά την Κίνα και την Ινδία. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στον Νότο των ΗΠΑ (127.346.029 ή 38,4% του πληθυσμού), αν και πολυπληθέστερη Πολιτεία είναι η California στη Δυτική Ακτή (39,029,342).

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο δεν έχει καθορισθεί επίσημη γλώσσα, ενώ η αγγλική είναι η de facto γλώσσα της χώρας και χρησιμοποιείται περίπου

από το 78% του πληθυσμού, ακολουθούμενη από την ισπανική που χρησιμοποιείται από το 13% περίπου του πληθυσμού ⁽³⁾.

Το Πολίτευμα της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Συνταγματική Δημοκρατία. Παράλληλα με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, λειτουργούν πολιτειακές κυβερνήσεις, οι οποίες διαθέτουν βαθμό αυτονομίας έναντι της ομοσπονδιακής. Το νομικό σύστημα, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, είναι βασισμένο στο αγγλικό δίκαιο, όπως και σε πολιτειακό εκτός από την Πολιτεία Λουιζιάνα (Ναπολεόντειος αστικός κώδικας).

Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από τον Πρόεδρο και το Υπουργικό Συμβούλιο (οποίο ορίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από την Γερουσία). Το Νομοθετικό Σώμα είναι το Κογκρέσο, αποτελούμενο από τη Γερουσία / Senate (100 έδρες, 2 μέλη εκλεγμένα από κάθε Πολιτεία για 6ετή θητεία) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων / House of Representatives (435 έδρες, εκλεγμένα μέλη με 2ετή θητεία).

Κατά την 59η προεδρική εκλογή (3.11.2020), επικράτησε ο υποψήφιος των Δημοκρατικών Joe Biden (πρώην Αντιπρόεδρος ΗΠΑ στην Κυβέρνηση Obama), έναντι του υποψηφίου των Ρεπουμπλικανών Donald Trump. Ο Πρόεδρος Biden ορκίστηκε 46ος Πρόεδρος των ΗΠΑ στις 20.01.2021.

¹ Territories of the US (με κυριότερα εδάφη: American Samoa, Guam, Northern Mariana Islands, Puerto Rico και Virgin Islands) καθώς και US MOI / Minor Outlying Islands (οκτώ νησιά στον Ειρηνικό: Baker Island, Howland Island, Jarvis Island, Johnston Atoll, Kingman Reef, Midway Atoll, Palmyra Atoll, Wake Island και ένα στην Καραϊβική: Navassa Island).

² US Census Bureau, <https://www.census.gov/popclock/> (22.6.2023).

³ US Census Bureau, <https://www.census.gov/library/publications/2022/acs/acs-50.html> (2019).

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες			
	2020	2021	2022
Πραγματικό ΑΕΠ (\$ τρισ.) ⁴	18,92	20,0	20,18
Ρυθμός Ανάπτυξης (%) ⁵	-3,5	5,9	2,1
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (\$) ⁶	65.367	73.168	78.191
Ανεργία (%) ⁷	6,7	3,9	3,5
Πληθωρισμός - CPI (%) ⁸	1,2	7,1	6,5
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ) ⁹	125,18	124,76	120,2
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (έλλειμμα, % ΑΕΠ) ¹⁰	-15,0	-12,4	-5,6
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ) ¹¹	-3,1	-3,6	-3,7
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. \$) ¹²	-647,2	-821,6	-943,8
Εξαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρισ. \$) ¹³	2,13	2,53	3,01
Εισαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρισ. \$) ¹⁴	2,81	3,39	3,958
Βραχυπρόθεσμο Επιτόκιο (total, per annum) ¹⁵	0,53	0,11	2,23
Μακροπρόθεσμο Επιτόκιο (total, per annum) ¹⁶	0,89	1,47	2,95

Πηγές: FED of St. Louis, BEA, BLS, CBO, OECD (βλ. υποσημειώσεις 4-16).

Υπενθυμίζεται, ως μέτρο σύγκρισης, ότι προ πανδημίας (έως 2/2020) η οικονομία ΗΠΑ επεδείκνυε μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης ΑΕΠ περίπου 2% για 11 συναπτά έτη, καταγράφοντας συγκεκριμένα 2,3% το 2019 (υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης μεταξύ των χωρών G7) και ποσοστό ανεργίας 3,5% (2/2020, ιστορικό χαμηλό τελευταίων 50 ετών). Κατά τη διάρκεια της πανδημίας κατεγράφη συρρίκνωση της α/ οικονομίας κατά 3,4% το 2020, η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί από το 1946 αν και μικρότερη των αρχικών προβλέψεων λόγω της σχετικής αποτελεσματικότητας της οικονομικής πολιτικής, για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, αλλά και του περιορισμένου εύρους μέτρων περιορισμού της εξάπλωσής της. Ακολούθως, το 2021 επήλθε σημαντική ανάκαμψη της α/ οικονομίας, καθώς το α/ ΑΕΠ

⁴ FRED, <https://fred.stlouisfed.org/series/GDPC1>.

⁵ BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/gross-domestic-product-fourth-quarter-and-year-2022-third-estimate-gdp-industry-and>.

⁶ FRED, <https://fred.stlouisfed.org/series/A939RC0Q052SBEA>.

⁷ BLS, https://www.bls.gov/news.release/archives/empsit_01062023.pdf.

⁸ BLS, <https://www.bls.gov/cpi/>.

⁹ FRED, <https://fred.stlouisfed.org/series/GFDEGDQ188S>.

¹⁰ CBO, <https://www.cbo.gov/publication/58592>.

¹¹ BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/us-international-transactions-4th-quarter-and-year-2022>.

¹² BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/us-international-transactions-4th-quarter-and-year-2022>.

¹³ BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/us-international-trade-goods-and-services-december-and-annual-2022>.

¹⁴ BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/us-international-trade-goods-and-services-december-and-annual-2022>.

¹⁵ OECD, <https://data.oecd.org/interest/short-term-interest-rates.htm#indicator-chart>.

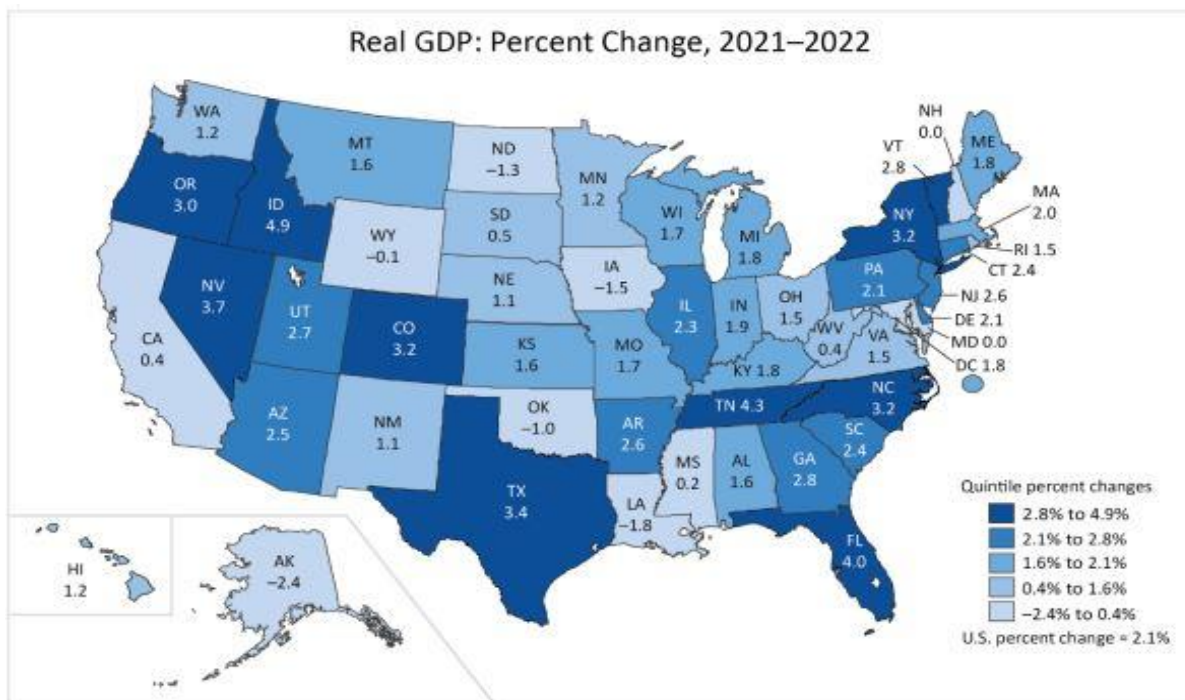
¹⁶ OECD, <https://data.oecd.org/interest/short-term-interest-rates.htm#indicator-chart>.

αυξήθηκε συνολικά κατά 5,9% βάσει της θετικής συμβολής της ιδιωτικής κατανάλωσης και των ιδιωτικών επενδύσεων.

Συνολικά για το έτος 2022, συνεχίστηκε η ανάκαμψη της α/ οικονομίας καθώς, σύμφωνα με στοιχεία του Bureau of Economic Analysis ⁽¹⁷⁾, το πραγματικό α/ ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,1%, ενώ το συνολικό ονομαστικό ΑΕΠ ανήλθε σε \$ 25,46 τρισ., από \$ 23,31 τρισ., το 2021. Ειδικότερα, θετική ήταν η πορεία της οικονομικής δραστηριότητας κατά το δ' τρίμηνο του έτους, με αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,6%, σε συνέχεια αύξησης 3,2% το γ' τρίμηνο, μετά από δύο διαδοχικά τρίμηνα συρρίκνωσης (-1,6% το α' τρίμηνο και -0,6% το β' τρίμηνο).

Η σημειωθείσα κατά το 2022 καλή επίδοση της α/ οικονομίας αποδίδεται, κυρίως, στις επιμέρους αυξήσεις της ιδιωτικής κατανάλωσης, των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, των ιδιωτικών επενδύσεων σε αποθέματα, και των πάγιων ιδιωτικών επενδύσεων (μη οικιστικών), μεγέθη που αντισταθμίστηκαν εν μέρει από μειώσεις των παγίων ιδιωτικών επενδύσεων (οικιστικών) και των δημοσίων δαπανών (αμυντικών και μη), καθώς και από την αύξηση εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών.

Σε πολιτειακό επίπεδο, κατά το 2022 επίσης, σύμφωνα με την ανακοίνωση από 31/3 "Gross Domestic Product by State, 4th Quarter 2022 and Year 2022" ⁽¹⁸⁾ του α/ Υπουργείου Εμπορίου (Υπηρεσίας BEA / Bureau of Economic Analysis), σχετικά με τα προκαταρκτικά στοιχεία του ΑΕΠ ανά Πολιτεία ΗΠΑ για το σύνολο του έτους 2022, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε στις 42 από τις 50 Πολιτείες και στην ομοσπονδιακή Περιφέρεια Κολούμπια (District of Columbia / DC), με ποσοστιαία διακύμανση από 4,9% στην Πολιτεία Idaho έως -2,4% στην Πολιτεία Alaska. Παρατίθεται γράφημα χάρτη με απεικόνιση της αύξησης ΑΕΠ ανά Πολιτεία κατά το έτος 2022:

Στην παραπάνω ανάλυση αναφέρεται ότι στην αύξηση του ΑΕΠ σε εθνικό επίπεδο (στην επικράτεια ΗΠΑ) συνέβαλαν κυρίως κλάδοι υπηρεσιών, όπως επαγγελματικές/επιστημονικές/τεχνικές, πληροφορικής και μεσιτικές. Ειδικά ο κλάδος των επαγγελματικών/επιστημονικών/τεχνικών υπηρεσιών εμφάνισε αύξηση σε 49 Πολιτείες και την ΠΚ/DC, ως σημαντικότερη μάλιστα συμβολή σε 13 Πολιτείες και στην ΠΚ.

Σύμφωνα με ανακοίνωση (6.1.2023) της Υπηρεσίας BLS / Bureau of Labor Statistics, του Υπουργείου Εργασίας ΗΠΑ, τον Δεκέμβριο 2022 το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε 3,5% (διατηρούμενο σε στενό εύρος διακύμανσης 3,5%-3,7% ήδη από τον Μάρτιο 2022), ενώ ο συνολικός αριθμός ανέργων υποχώρησε σε 5,7 εκ., από 6 εκ. τον Νοέμβριο. Επισημαίνεται, τα στοιχεία Δεκεμβρίου 2022 σηματοδοτούν την ολική επαναφορά της αγοράς εργασίας στα προ-πανδημικά επίπεδα (3,5% επίσης τον Φεβρουάριο 2020).

Σύμφωνα με ανακοίνωση 12.1.2023 της Υπηρεσίας BLS / Bureau of Labor Statistics του Υπουργείου Εργασίας, σημαντική ήταν η υποχώρηση του ετήσιου πληθωρισμού στις ΗΠΑ κατά τον Δεκέμβριο 2022 σε 6,5%, από 7,1% τον προηγούμενο μήνα. Το διαμορφωθέν αυτό επίπεδο πληθωρισμού, στο κλείσιμο του 2022, ήταν το χαμηλότερο που κατεγράφη από τον Οκτώβριο του 2021, ενώ ο ετήσιος δείκτης τιμών καταναλωτή εμφάνισε υποχώρηση για έξι διαδοχικούς μήνες.

Πάντως, τα στοιχεία για τον πληθωρισμό του Δεκεμβρίου 2022 επιβεβαίωσαν, κατ' ουσία, τις επιμέρους ενδείξεις ότι η οικονομική δραστηριότητα στις ΗΠΑ επιβραδύνθηκε στα τέλη του 2022 (εξάλλου, όπως προαναφέρθηκε, συνολικά υπήρξε ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% το 2022 από 5,9% το 2021). Ειδικότερα, στα τέλη του έτους, τον Νοέμβριο 2022, οι εισαγωγές και εξαγωγές εμφάνισαν μείωση ως προς τον προηγούμενο μήνα, ενώ, αντίστοιχα, μηνιαία υποχώρηση κατεγράφη στις λιανικές πωλήσεις, στην μεταποιητική παραγωγή, και στις πωλήσεις κατοικιών, με παράλληλη επίσης επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της απασχόλησης αλλά και των μισθών.

Στον παρακάτω Πίνακα 2 παρατίθεται η συνδρομή εκάστου οικονομικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας (ως % ΑΕΠ):

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Προστιθέμενη αξία οικονομικών τομέων, ως % ΑΕΠ ⁽¹⁹⁾			
	2020	2021	2022
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	100,0	100,00	100,00
Ιδιωτικός τομέας	87,7	88	88,4
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	0,8	1,0	1,1
Εξόρυξη (συμπερ. πετρελαίου και φυσικού αερίου)	0,9	1,2	1,9
Υπηρεσίες κοινής ωφελείας	1,6	1,7	1,7
Κατασκευές	4,3	4,2	3,9
Μεταποίηση	10,8	11,2	11

¹⁹ BEA, <https://www.bea.gov/data/gdp/gdp-industry> (και κατόπιν κατάλληλης επεξεργασίας).

Χονδρεμπόριο	5,8	6,0	6,3
Λιανεμπόριο	5,7	6,0	5,8
Μεταφορές και αποθήκευση	2,9	2,8	3,2
Τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής	5,6	5,7	5,5
Χρηματοπιστωτικές, μεσιτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες	22,3	21,2	20,2
Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	12,8	12,9	13,1
Εκπαίδευση, υγεία, υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας	8,6	8,4	8,4
Τέχνες, ψυχαγωγία, φιλοξενία/ καταλύματα, εστίαση	3,3	3,7	4,2
Άλλες υπηρεσίες (εκτός από δημόσιες)	2,0	2,0	2,0
Δημόσιος τομέας	12,6	12,0	11,6
Ομοσπονδία	4,0	3,8	3,6
Πολιτείες και Τοπική Αυτοδιοίκηση	8,6	8,2	8,0

Προβλέψεις για τα επόμενα έτη.

Το διακομματικού χαρακτήρα Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου, CBO / Congressional Budget Office, δημοσίευσε στις 15.2.2023 την έκθεση προοπτικών της α/ οικονομίας “The Budget and Economic Outlook: 2023 to 2033”⁽²⁰⁾, στην οποία αναφέρονται εκτιμήσεις ΑΕΠ, αγοράς εργασίας, προϋπολογισμού (δαπανών, εσόδων, ελλείμματος), δημοσίου χρέους και πληθωρισμού για την αντίστοιχη 10ετή χρονική περίοδο.

Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις, το 2023 ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης αναμένεται να επιβραδυνθεί λόγω των σημαντικών αυξήσεων επιτοκίων το 2022, καθώς επίσης αναμένονται νέες αυξήσεις επιτοκίων το 2023, ενώ ο ρυθμός αύξησης του πληθωρισμού θα επιβραδυνθεί, και το ποσοστό ανεργίας θα αυξηθεί. Κατά την αμέσως επόμενη διετία 2024-2026 προβλέπεται περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, παράλληλα με μείωση του ποσοστού ανεργίας, το οποίο θα παραμείνει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Το έλλειμα και το χρέος αναμένεται να αυξηθούν, με ανησυχητική εκτίμηση για διπλασιασμό του χρέους έως το 2053.

ΑΕΠ. Κατά το 2023 αναμένεται επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, συνεπεία των σημαντικών αυξήσεων επιτοκίων το 2022, και ανάκαμψη κατά τα επόμενα έτη, λόγω ευνοϊκότερης νομισματικής πολιτικής μετά την κάμψη του πληθωρισμού, βάσει των θετικών εξελίξεων στους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από την μεταβολή των επιτοκίων. Ειδικότερα, εκτιμάται αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά μόλις 0,3% το 2023 (από 2,1% το 2022), 1,8% το 2024, 2,7% το 2025, 2,4% τη διετία 2026-2027 και 1,8% τα έτη 2028-2033.

Πληθωρισμός. Αναμένεται αποκλιμάκωση του πληθωρισμού το 2023 (σε 3,8% από 6,2% το 2022), καθώς αποδυναμώνονται περαιτέρω οι ειδικοί παράγοντες που προκάλεσαν ανισορροπία προσφοράς και ζήτησης (εισβολή στην Ουκρανία, ενεργειακή κρίση κλπ.). Η

²⁰ CBO, <https://www.cbo.gov/publication/58848>.

αποκλιμάκωση θα συνεχιστεί έως το 2027 (από 2,7% το 2024) οπότε ο ΔTK (PCE) αναμένεται να έχει περίπου επανέλθει περί το στόχου 2% της Κεντρικής Τράπεζας ΗΠΑ (FED).

Αγορά εργασίας. Εκτιμάται αύξηση της ανεργίας, από 3,6% το δ' τρίμηνο του 2022, σε 4,7% το 2023 και 4,9% το 2024, συνεπεία της προβλεπόμενης επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας, αλλά βελτίωση τα επόμενα έτη σε 4,7% με 4,5%, καθώς όμως τα επίπεδα παραμένουν υψηλότερα ως προς το 2022.

Επιτόκια. Εκτιμάται ότι η FED θα προβεί σε νέες αυξήσεις του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου το 2023 (με τρέχουσα διακύμανση 4,5% - 4,75%), για αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων, ενώ από το 2024 και μετά θα προβεί σε μειώσεις (από 3,2% το 2024 σε 2,3% έως το 2028), καθώς προβλέπεται μείωση του πληθωρισμού και αύξηση του ποσοστού ανεργίας. Ωστόσο, εκτιμάται ότι το επιτόκιο των 10ετών ομολόγων δημοσίου θα παραμείνει 3,8% καθ' όλο το διάστημα 2024-2033.

Έλλειμμα. Το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται για το 2023 σε \$ 1,39 τρισ. (5,3% του ΑΕΠ), από \$ 1,31 τρισ. το 2022. Αναμένονται διακυμάνσεις περί το 5,8% του ΑΕΠ τα τέσσερα απόμεινα έτη, με αυξητική τάση από το 2028 και έπειτα και σημαντική κορύφωση το 2033 σε \$ 2,7 τρισ. (6,9% του ΑΕΠ, έναντι μέσου όρου 3,6% τα τελευταία 50 έτη). Σωρευτικά για τη 10ετία 2023-2033 το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται σε \$ 18,8 τρισ., αυξημένο κατά \$ 3,1 τρισ. σε σύγκριση με τις προηγούμενες προβλέψεις Μαΐου 2022.

Δαπάνες και Έσοδα. Οι ομοσπονδιακές δαπάνες θα ανέλθουν σε \$ 6,2 τρισ. το 2023, ή 23,7% του ΑΕΠ, ενώ τα επόμενα χρόνια θα παραμείνουν κάτω του 24% του ΑΕΠ, με σχετική αύξηση σε 24,9% του ΑΕΠ το 2033 (από το 1946 οι δαπάνες ανήλθαν σε αυτό το επίπεδο δύο μόνο φορές, το 2020 και 2021, λόγω πανδημίας). Τα έσοδα εκτιμάται να ανέλθουν σε \$ 4,8 τρισ. το 2023 (18,3% του ΑΕΠ), ενώ την επόμενη διετία τα έσοδα αναμένεται να μειωθούν ως ποσοστό του ΑΕΠ (περίπου στον μέσο όρο της τελευταίας 50ετίας το 2025), αλλά θα αυξηθούν εκ νέου μετά το 2026 βάσει των προβλέψεων της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας.

Χρέος. Το ομοσπονδιακό χρέος προβλέπεται να αυξηθεί, από 97% του ΑΕΠ το 2022 (\$ 24,257 τρισ.), σε 98% του ΑΕΠ το 2023 και, σε ορίζοντα δεκαετίας, σε 118% το 2033 (κατά μέσο όρο 2% ετησίως), με εκτίμηση αύξησης σε 195% του ΑΕΠ το 2053. Για τις μακροπρόθεσμες αυτές εκτιμήσεις σημαντικής διόγκωσης του χρέους λαμβάνεται υπόψη ότι ο ρυθμός αύξησης των δαπανών εξυπηρέτησης και των υποχρεωτικών δαπανών του προϋπολογισμού θα υπερβαίνει τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας και των εσόδων.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι βασικές προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής του Προέδρου Biden, ήτοι η ενίσχυση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας (μεταξύ άλλων, ιδίως η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εφοδιαστικών αλυσίδων και της έρευνας/ανάπτυξης), η εφαρμογή πολιτικών καθαρής ενέργειας και η αντιμετώπιση του αθέμιτου ανταγωνισμού από την Κίνα, διατηρήθηκαν αναλλοίωτες και κατά το δεύτερο έτος διακυβέρνησης. Με το συναφές νομοθετικό έργο εν πολλοίς

ολοκληρωμένο ήδη από το 2021 (κυρίως: American Rescue Plan ²¹, Infrastructure Investment and Jobs Act ²², American Jobs Plan ²³, The Made in America Tax Plan ²⁴, American Families Plan ²⁵, και Buy American ²⁶), το 2022 υιοθετήθηκε το τρίτο και τελευταίο σκέλος των μέτρων ενίσχυσης της α/ οικονομίας (υπό διάφορες μορφές και ονομασίες, σε πλαίσιο πολιτικής Build Back Better) που εξήγγειλε ο Πρόεδρος Biden από ανάληψης καθηκόντων του (20.1.2021), όπως το νομοθέτημα Inflation Reduction Act (IRA, ²⁷). Με το εν λόγω νομοσχέδιο, συνυφασμένο με την καταπολέμηση του πληθωρισμού συνεπεία των προτεινόμενων μέτρων, αποσκοπείται: α) η αύξηση των δημοσίων εσόδων, και μέσω φορολογικής μεταρρύθμισης, β) η μείωση του κόστους των συνταγογραφούμενων φαρμάκων, γ) η χρηματοδότηση δαπανών για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση της παραγωγής “πράσινης” ενέργειας, καθώς και για ασφαλιστικές καλύψεις τομέα υγείας/περίθαλψης, και δ) η μείωση των ομοσπονδιακών ελλειμμάτων. Σε βάθος δεκαετίας (2022-2031) η εθνική φορολογική Αρχή IRA αναμένεται να συγκεντρώσει συνολικά έσοδα τάξης \$ 739 δισ., με πρόβλεψη αντίστοιχων συνολικών δαπανών \$ 433 δισ. που κατανέμονται ως ακολούθως:

- \$ 369 δισ. για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση παραγωγής πράσινης ενέργειας.
- \$ 64 δισ. για υγειονομική περίθαλψη και συνταγογραφούμενα φάρμακα.

Σε ό,τι αφορά τη φορολογική μεταρρύθμιση, θεσπίστηκε ελάχιστος εταιρικός φορολογικός συντελεστής ύψους 15%, κυρίως σε μεγάλες α/ πολυεθνικές, καθώς και πρόσθετος φόρος 1% στα εταιρικά προγράμματα επαναγοράς μετοχών (stock buybacks). Παράλληλα, προβλέπεται η ριζική αναδιάρθρωση της φορολογικής Αρχής των ΗΠΑ (IRS / Internal Revenue Service), με εκτιμώμενο κόστος περί τα \$ 80 δισ.

Παράλληλα, με το εν λόγω νομοσχέδιο επιδιώκεται περιορισμός των ομοσπονδιακών ελλειμμάτων κατά περίπου \$ 300 δισ. (σε βάθος δεκαετίας). Συναφώς, το διακομματικού χαρακτήρα Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου (CBO) εκτιμά ότι με τα νέα μέτρα το ομοσπονδιακό έλλειμμα δύναται να περιοριστεί κατά \$ 102 δισ., ενώ η φορολογική μεταρρύθμιση μπορεί να αποφέρει νέα φορολογικά έσοδα τάξης \$ 204 δισ.

Σε ότι αφορά τα πεπραγμένα οικονομικής πολιτικής της διακυβέρνησης Biden, καταγράφεται η σημαντική μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά \$ 1,7 τρισ. τα δύο πρώτα έτη

²¹ Congress, H.R.1319 - American Rescue Plan Act of 2021, <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/1319/text>.

²² Congress, H.R.3684 - Infrastructure Investment and Jobs Act, <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/3684/text>.

²³ White House, FACT SHEET: The American Jobs Plan, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/31/fact-sheet-the-american-jobs-plan/>.

²⁴ Treasury, The Made in America Tax Plan, https://home.treasury.gov/system/files/136/MadeInAmericaTaxPlan_Report.pdf.

²⁵ White House, FACT SHEET: The American Families Plan, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/04/28/fact-sheet-the-american-families-plan/>.

²⁶ White House, Buy American, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/01/25/president-biden-to-sign-executive-order-strengthening-buy-american-provisions-ensuring-future-of-america-is-made-in-america-by-all-of-americas-workers/>.

²⁷ Congress, H.R.5376 - Inflation Reduction Act of 2022, <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/5376/text>.

διακυβέρνησης, η οποία υπερβαίνει τον αρχικό στόχο μείωσης \$ 1,3 τρις. Η οικονομία των ΗΠΑ ανέκαμψε θεαματικά μετά την απροσδόκητη συρρίκνωση τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2022, εν πολλοίς λόγω αύξησης των κρατικών δαπανών και της υποχώρησης του εμπορικού ελλείμματος (με αύξηση εξαγωγών και μείωση εισαγωγών).

Αντίστοιχα, στην α/ αγορά εργασίας το 2022 προστέθηκαν 4,5 εκ. νέες θέσεις, γεγονός που συνιστά δεύτερη καλύτερη επίδοση μετά το 2021 όταν οι νέες θέσεις εργασίας ανήλθαν σε επίπεδο-ρεκόρ 6,7 εκ. Ωστόσο, από τον Ιούλιο 2022 και εντεύθεν οι επιδόσεις της α/ αγοράς εργασίας εμφάνισαν σχετική επιδείνωση, καθώς μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων, κυρίως τεχνολογικές και χρηματ/κων υπηρεσιών, προχώρησαν σε αναστολή προσλήψεων που σταδιακά εξελίχθηκε σε μειώσεις προσωπικού. Αναφορικά με τον πληθωρισμό, αυτός διαμορφώθηκε σε 6,5% στα τέλη του 2022 υποχωρώντας στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Οκτώβριο του 2021, έπειτα από διαδοχική εξάμηνη υποχώρηση.

Συναφώς, εκτιμάται ότι νομοθετήματα όπως τα Bipartisan Infrastructure Law, CHIPS and Science Act, και Inflation Reduction Act, συνέβαλαν στην ανάταξη της α/ οικονομίας και την αντιμετώπιση των πανδημικών επιπτώσεων, μέσω της υιοθέτησης πολιτικών που οδήγησαν στη δημιουργία περίπου 12 εκ. θέσεων εργασίας (τη διετία 2021-22) και στη σημαντική υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας σε προπανδημικά επίπεδα, παρά τις αλληπάλληλες αυξήσεις επιτοκίων από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα. Παράλληλα, επετεύχθη επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του πληθωρισμού, χωρίς να πληγεί η αγορά εργασίας. Μέσω των προαναφερθέντων νομοθετικών πρωτοβουλιών, καθώς και σειράς Εκτελεστικών Αποφάσεων (ΕΟ) του Α/ Προέδρου, η α/ κυβέρνηση επεδίωξε την ενίσχυση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σε έργα υποδομής, ψηφιακής οικονομίας και πράσινης ενέργειας, την ανάπτυξη των βιομηχανιών προηγμένων τεχνολογιών και ημιαγωγών, την ενίσχυση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, την ενδυνάμωση του ανταγωνισμού, και την παροχή ίσων ευκαιριών για όλους.

Από πλευράς Ομοσπονδιακής Τράπεζας ΗΠΑ (FED), με αφετηρία τον Μάρτιο του 2022, έλαβαν χώρα επτά (7) διαδοχικές αυξήσεις του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου, στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης δέσμευσης της Τράπεζας για υποχώρηση του πληθωρισμού κοντά στο επιθυμητό επίπεδο (2%) και αποκατάσταση της σταθερότητας τιμών, παράλληλα με τη διασφάλιση συνθηκών μέγιστης απασχόλησης. Ως εκ τούτου, το βασικό παρεμβατικό επιτόκιο διαμορφώθηκε σε εύρος διακύμανσης 4,15-4,5% στα τέλη του 2022, επίπεδο υψηλότερο μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Παράλληλα, η FED συνέχισε το γενικό πρόγραμμα ποσοτικής σύσφιξης που αποφάσισε περί τα μέσα του 2021, περιορίζοντας τον ισολογισμό της μέσω της μείωσης των διακρατούμενων ομολόγων καθώς και άλλων ενυπόθηκων τίτλων.

Κατά την καθιερωμένη ετήσια ομιλία του στο Κογκρέσο “State of the Union Address” (Φεβρουάριος 2023) ο Πρόεδρος Biden αναφέρθηκε στη φορολογική μεταρρύθμιση και θέσπιση ελάχιστου συντελεστή 15% για τα έσοδα των πολυεθνικών επιχειρήσεων, καθώς και στην ενίσχυση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και, εν γένει, στην βελτίωση των εργασιακών συνθηκών. Παράλληλα, ο Α/ Πρόεδρος αναφέρθηκε στην καταπολέμηση αθέμιτων πρακτικών πολυεθνικών επιχειρήσεων και στην ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού.

4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Ανακοινώθηκε, 1.3.2023, από το Γραφείο της Εμπορικής Αντιπροσώπου ΗΠΑ (USTR), η έκθεση εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ “2023 Trade Policy Agenda and 2022 Annual Report of The President of The United States on The Trade Agreements Program” ⁽²⁸⁾, η οποία υποβάλλεται από το Γραφείο USTR στο Κογκρέσο ετησίως, βάσει της κείμενης εμπορικής νομοθεσίας (Section 163, Trade Act of 1974).

Κατά το 2022, καθώς η α/ οικονομία ανέκαμπτε από τις επιπτώσεις της πανδημίας και ενισχύθηκε το πλέγμα αναπτυξιακών πολιτικών “Build Back Better” για ανάταξη της α/ οικονομίας, δόθηκε έμφαση ιδίως στην ανάπτυξη των διεθνών συνεργειών και στον συντονισμό με τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ (όπως, ιδιαιτέρως, στο Οικονομικό Πλαίσιο Ινδο-Ειρηνικού), ενώ κατά το 2023 θα δοθεί έμφαση τόσο στο διεθνές εμπορικό σύστημα όσο και στις διεθνείς συνεργασίες ΗΠΑ, για περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών/πολυμερών εμπορικών σχέσεων (σε οποίο πλαίσιο θα φιλοξενηθεί στις ΗΠΑ, τον Μάιο 2023 η Υπουργική Διάσκεψη Εμπορίου των χωρών APEC / Asia-Pacific Economic Cooperation).

Στην κύρια ενότητα “The President’s 2023 Trade Policy Agenda”, περί προτεραιοτήτων εμπορικής πολιτικής, αναφέρονται ειδικότερα οι παρακάτω βασικές παράμετροι.

A. Εργατοκεντρική εμπορική πολιτική.

1. *Ενίσχυση των δικαιωμάτων των εργαζομένων.* Στο πλαίσιο της υιοθετηθείσης εργατοκεντρικής εμπορικής πολιτικής οι εργαζόμενοι βρίσκονται πάντα στο επίκεντρο, με δέσμευση διάρκειας της Διοίκησης Biden για αξιοποίηση των εμπορικών συμφωνιών/σχέσεων προς ενίσχυση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, και διαμόρφωση ισότιμων όρων διεθνούς εμπορίου και ανταγωνισμού. Τόσο διμερώς (όπως π.χ. μέσω της Συμφωνίας USMCA με Καναδά-Μεξικό), όσο και πολυμερώς (μέσω σειράς διεθνών πρωτοβουλιών, π.χ. σε πλαίσιο ΠΟΕ, G7, ΟΟΣΑ, ASEAN, APEC, ΕΕ).
2. *Απεξάρτηση από τον άνθρακα και στήριξη βιώσιμων περιβαλλοντικών πρακτικών.* Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η προώθηση βιώσιμων περιβαλλοντικών πρακτικών είναι κορυφαίες διαχρονικές προτεραιότητες της Διοίκησης Biden. Καθώς το εμπόριο μπορεί, μέσω κατάλληλων πολιτικών, να συμβάλλει θετικά στην επίτευξη αυτών των στόχων, επιδιώκονται νέου τύπου εμπορικές συμφωνίες και προσεγγίσεις, σε πλαίσιο περιφερειακών/πολυμερών συνεργασιών (USMCA, ΠΟΕ, ΟΟΣΑ, APEC, ΕΕ, IPEF/Οικονομικό Πλαίσιο Ινδο-Ειρηνικού).
3. *Στήριξη του γεωργικού τομέα ΗΠΑ.* Η Διοίκηση Biden αναγνωρίζει ότι οι αγρότες και μεταποιητές/παραγωγοί αγροδιατροφικών προϊόντων βρίσκονται στη βάση της εργατοκεντρικής προσέγγισης (και επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων των ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 248,2% την περίοδο 2000-2022, από \$ 58 δισ. το 2000 σε \$ 202 δισ. το 2022). Λόγω της εξέχουσας σημασίας του τομέα, από πλευράς α/ Διοίκησης καταβάλλονται διαχρονικές προσπάθειες στήριξής του, όπως και μέσω εμπορικής

²⁸ USTR, <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2023/march/ustr-releases-president-bidens-2023-trade-policy-agenda-and-2022-annual-report>.

πολιτικής με έμφαση στη διεκδίκηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στις ξένες αγορές (αξιοποίηση των Συμφωνιών TIFA και FTA για ενίσχυση των γεωργικών εξαγωγών).

4. *Διασφάλιση της ανθεκτικότητας των εφοδιαστικών αλυσίδων.* Η παγκόσμια διαταραχή της λειτουργίας των εφοδιαστικών αλυσίδων, λόγω της πανδημίας COVID-19 και, ακολούθως, λόγω της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, ανέδειξε το ζήτημα της ευαλωτότητας των αλυσίδων αυτών σε εξωτερικούς παράγοντες. Λόγω της κρισιμότητας των εφοδιαστικών αλυσίδων για το διεθνές εμπορικό σύστημα, ο Πρόεδρος Biden εξέδωσε την Εκτελεστική Απόφαση “America Supply Chains” (2/2021), σχεδιασμού σχετικής στρατηγικής ΗΠΑ, ενώ συνεχίζεται το έργο της α/ Διυπουργικής Ομάδας Εργασίας “Supply Chain Trade Task Force”.

B. Αναδιάταξη της εμπορικής σχέσης ΗΠΑ-Κίνας.

Η οικονομική/εμπορική σχέση ΗΠΑ-Κίνας έχει σημαντικές παγκόσμιες προεκτάσεις και επιπτώσεις, καθόσον πρόκειται για τις δύο μεγαλύτερες οικονομίες στον κόσμο και οι περίπλοκες και ανταγωνιστικές διμερείς τους σχέσεις επηρεάζουν όχι μόνο τις δύο χώρες αλλά ολόκληρο το διεθνές οικονομικό/εμπορικό σύστημα. Η Διοίκηση Biden εξακολουθεί να χρησιμοποιεί κάθε δυνατότητα διασφάλισης ισότιμων όρων ανταγωνισμού έναντι της Κίνας, προσεγγίζοντας τα σχετικά ζητήματα ολιστικά και μακροπρόθεσμα. Διεθνώς, στο πλαίσιο του κοινού συστήματος αξιών ελεύθερης αγοράς και συνεργασίας με τους εμπορικούς εταίρους ΗΠΑ, και στο εσωτερικό, στο πλαίσιο της πολιτικής Build Back Better (εφαρμογή νέων ρυθμίσεων για ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας των ΗΠΑ).

Γ. Συνεργασία με εμπορικούς εταίρους και πολυμερείς οργανισμούς.

Οι ΗΠΑ έχουν υιοθετήσει προσέγγιση θετικής ατζέντας βελτίωσης του διεθνούς εμπορικού συστήματος, για επίτευξη των στρατηγικών τους στόχων, σε παγκόσμιο επίπεδο, σε συνεργασία με εμπορικούς εταίρους με τους οποίους συμφωνούν σε βασικές επιδιώξεις (ενίσχυση μεσαίας τάξης, μείωση εισοδηματικής ανισότητας, ενίσχυση πολιτικών περιβαλλοντικής προστασίας και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής). Για επίτευξη των στόχων αυτών, η Διοίκηση Biden έχει προτεραιοποιήσει τις διεθνείς συνέργειες με τους εμπορικούς εταίρους τόσο σε πολυμερές επίπεδο όσο και σε διμερές επίπεδο, έναντι μεμονωμένων χωρών/περιοχών.

Σε πλαίσιο πολυμερούς συνεργασίας αναφέρονται οι ακόλουθες προσεγγίσεις:

- Οικονομικό Πλαίσιο Ινδο-Ειρηνικού (IPEF): Η διατήρηση και ενίσχυση των εμπορικών δεσμών ΗΠΑ με τις χώρες της περιοχής IPEF (Indo-Pacific Economic Framework) -- περιοχή υψηλής στρατηγικής σημασίας για τις ΗΠΑ -- είναι κορυφαία προτεραιότητα της Διοίκησης Biden για το 2023.
- Σύμπραξη της Αμερικής για Οικονομική Ευημερία (APEP): Τον Ιανουάριο 2023 εκπρόσωποι από τις ΗΠΑ και τις 11 χώρες του δυτικού ημισφαιρίου Μπαρμπάντος, Καναδάς, Χιλή, Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Δομινικανή Δημοκρατία, Εκουαδόρ, Μεξικό, Παναμάς, Περού και Ουρουγουάη συμμετείχαν στην πρώτη Υπουργική Διάσκεψη APEP (Americas Partnership for

Economic Prosperity) και συμφώνησαν στην ενίσχυση της συνεργασίας σε κρίσιμους τομείς συνεργασίας.

- Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ): Οι ΗΠΑ αναγνωρίζουν την ανάγκη ενίσχυσης του Οργανισμού, για αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων του διεθνούς οικονομικού συστήματος, συμβάλλοντας στην πολυμερή συνεργασία για μεταρρύθμισή του, και συμμετείχαν στην Διυπουργική ΠΟΕ (MC12), στη Γενεύη, τον Ιούνιο 2022, συμβάλλοντας στην επίτευξη των σχετικών αποτελεσμάτων.
- Οικονομική Συνεργασία Ασίας-Ειρηνικού (APEC): Κατά το 2023 οι ΗΠΑ θα φιλοξενήσουν, σε διάφορες πόλεις ανά την επικράτεια, Υπουργική Διάσκεψη και σειρά συναντήσεων υψηλού επιπέδου των χωρών APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation), στο πλαίσιο ενίσχυσης των σχέσεων τους με τις 21 οικονομίες της εν λόγω περιοχής, προορισμός για το 62% περίπου των εξαγωγών αγαθών ΗΠΑ.
- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ): Εξίσου σημαντικό για τις ΗΠΑ πλαίσιο πολυμερούς συνεργασίας, στη βάση της διεθνούς αναγνώρισης της σημασίας του διεθνούς εμπορίου υπό δίκαιους όρους, και της προώθησης της α/ εργατοκεντρικής προσέγγισης. Κρίσιμα θέματα για τη Διοίκηση Biden εξακολουθούν να είναι α) η αντιμετώπιση των επιβαρυντικών, για τις πολυεθνικές ΗΠΑ, φόρων ψηφιακών υπηρεσιών (DST), και β) η διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού έναντι της Κίνας.

Σε διμερές επίπεδο, έναντι μεμονωμένων χωρών/περιοχών, αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Η Διοίκηση Biden χρησιμοποιεί την εμπορική πολιτική για ενίσχυση των σχέσεων με τους οικονομικούς εταίρους των ΗΠΑ, και τη στήριξη της εργατοκεντρικής προσέγγισης σε παγκόσμιο επίπεδο. Ορισμένες συμπράξεις στηρίχθηκαν σε υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες (FTA & TIFA), ενώ άλλες διαμορφώθηκαν κατόπιν διαπραγματεύσεων σε νέα βάση. Ειδικότερες πτυχές της συνεργασίας ΗΠΑ με σειρά εταίρων αναφέρονται, μεταξύ άλλων, για: ΕΕ (πλαίσιο διμερούς θετικής ατζέντας), Ταϊβάν, Κένυα, Ινδία, Ιαπωνία, Κορέα, Σιγκαπούρη, Ηνωμένο Βασίλειο, και AfCFTA (African Continental Free Trade Area).

Δ. Ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην εμπορική πολιτική μέσω της επιβολής της.

Για ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ΗΠΑ, και την εφαρμογή της α/ εργατοκεντρικής πολιτικής (διάχυσης των ωφελειών του διεθνούς εμπορίου σε όλους), η Διοίκηση Biden αποδίδει μεγάλη έμφαση στην επιβολή των διεθνών εμπορικών συμφωνιών, για καταπολέμηση των αθέμιτων πρακτικών που δεν συνάδουν με τη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς. Σχετικά παραδείγματα επιβολής της α/ εμπορικής νομοθεσίας κατά τη διετία 2021-2022 ήταν: α) η εφαρμογή της Συμφωνίας USMCA έναντι του Καναδά και του Μεξικού, β) η ετήσια δημοσίευση από το Γραφείο USTR των καταλόγων “Notorious Markets List” και “Watch List” για τις χώρες που έχουν ανεπαρκείς επιδόσεις σε θέματα προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, γ) η αφαίρεση της Αιθιοπίας, της Γουινέας, του Μάλι και της Μπουρκίνα Φάσο, το 2022, από το πρόγραμμα προτιμησιακής εμπορικής πολιτικής AGOA, και δ) οι ειδικές διαπραγματεύσεις με ορισμένες υπό παρακολούθηση χώρες λόγω αθέμιτων νομισματικών πολιτικών που ζημιώνουν την α/ οικονομία (έκθεση FX Report, 11/2022).

Ε. Προώθηση δίκαιης, περιεκτικής και μακροπρόθεσμης εμπορικής πολιτικής, με μεγαλύτερη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η Διοίκηση Biden έχει δεσμευθεί για την εφαρμογή δίκαιης και μακροπρόθεσμα ανθεκτικής εμπορικής πολιτικής, για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς (μειονοτήτων, λόγω φύλου, φυλετικών διακρίσεων κλπ.), με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholder engagement).

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Η Υπηρεσία Οικονομικών Αναλύσεων, BEA / Bureau of Economic Analysis, του Υπουργείου Εμπορίου και η Εθνική Υπηρεσία Απογραφής, US Census Bureau, ανακοίνωσαν, 7.2.2023, στοιχεία εξωτερικού εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών ΗΠΑ για το σύνολο του 2022 ⁽²⁹⁾.

Εμπορικό ισοζύγιο (αγαθά/υπηρεσίες)

Για το σύνολο του 2022, το συνολικό έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου (αγαθών και υπηρεσιών) αυξήθηκε κατά \$ 103 δισ. (ετήσια αύξηση 12,2%), ανερχόμενο σε \$ 948,1 δισ. από \$ 845 δισ. το 2021. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές ανήλθαν σε \$ 3 τρισ. το 2022 (αύξηση κατά \$ 453,1 δισ. από το 2021), ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν σε \$ 3,9 τρισ. (αύξηση κατά \$ 556,1 δισ. από το 2021). Η αύξηση του συνολικού εμπορικού ελλείμματος οφείλεται στην αύξηση του ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών κατά \$ 101,5 δισ. (ετησίως +9,3%), σε σύνολο \$ 1,1 τρισ., και στη μείωση του πλεονάσματος ισοζυγίου υπηρεσιών κατά \$ 1,6 δισ. (ετησίως -0,6%), σε σύνολο \$ 243,7 δισ.

Ως ποσοστό του ονομαστικού ΑΕΠ, το έλλειμμα ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε σε 3,7% για το 2022, από 3,6% το 2021.

Εξαγωγές αγαθών / υπηρεσιών

Το 2022, οι εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά \$ 324,2 δισ., σε \$ 2 τρισ. Η ετήσια αυτή ανάκαμψη οφείλεται στις επί μέρους αυξήσεις εξαγωγών βιομηχανικών υλικών/προμηθειών, κεφαλαιουχικών αγαθών, αγροτικών προϊόντων, και αυτοκινήτων/ανταλλακτικών. Οι εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά \$ 128,9 δισ., σε \$ 924,2 δισ., κυρίως λόγω επί μέρους εξαγωγών ταξιδιωτικών υπηρεσιών, τομέα μεταφορών, και λοιπών επιχειρηματικών υπηρεσιών.

Εισαγωγές αγαθών / υπηρεσιών

Το 2022, οι εισαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά \$ 425,7 δισ., σε \$ 3,2 τρισ. Η εν λόγω εξέλιξη οφείλεται κυρίως στις επί μέρους αυξήσεις εισαγωγών βιομηχανικών υλικών/προμηθειών, καταναλωτικών και κεφαλαιουχικών αγαθών, αυτοκινήτων/ανταλλακτικών, και αγροτικών προϊόντων. Οι εισαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά \$ 130,5 δισ., σε \$ 680,5 δισ., κυρίως λόγω εισαγωγών στους τομείς ταξιδιωτικών υπηρεσιών και μεταφορών.

Εμπορικό ισοζύγιο αγαθών, έναντι χωρών/περιοχών 2022

Κατά το 2022, οι ΗΠΑ είχαν υψηλότερα πλεονάσματα ισοζυγίου αγαθών με χώρες/περιοχές:

²⁹ BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/us-international-trade-goods-and-services-december-and-annual-2022>.

Νότια & Κεντρική Αμερική (\$ 76,2 δισ.), Ολλανδία (\$ 38,3 δισ.), Χονγκ Κονγκ (\$ 21,1 δισ.) Βραζιλία (\$ 14,6 δισ.), Σιγκαπούρη (\$ 14,5 δισ.), Αυστραλία (\$ 14 δισ.), και Ην. Βασίλειο (\$ 13,3 δισ.).

Αντίθετα, είχαν υψηλότερα ελλείμματα ισοζυγίου αγαθών με χώρες/περιοχές: Κίνα (\$ 382,9 δισ.), Ευρωπαϊκή Ένωση (\$ 203,9 δισ.), Μεξικό (\$ 130,6 δισ.), Βιετνάμ (\$ 116,1 δισ.), Καναδά (\$ 81,6 δισ.), Γερμανία (\$ 73,7 δισ.), Ιαπωνία (\$ 68 δισ.), Ιρλανδία (\$ 66,1 δισ.), Ταϊβάν (\$ 48,1 δισ.), Νότια Κορέα (\$ 43,9 δισ.), Ταϊλάνδη (\$ 43,1 δισ.), Ιταλία (\$ 41,7 δισ.), Ινδία (\$ 38,3 δισ.), Μαλαισία (\$ 36,6 δισ.), Ινδονησία (\$ 24,6 δισ.), Ελβετία (\$ 22,6 δισ.), Αυστρία (\$ 13,1 δισ.), Ρωσία (\$ 12,7 δισ.), Σαουδική Αραβία (\$ 11,9 δισ.), και Γαλλία (\$ 11,5 δισ.).

6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Η **Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση** (ΚΔΕΘ - NIIP) των ΗΠΑ στα τέλη του τετάρτου τριμήνου του 2022 διαμορφώθηκε στα \$ -16.117,1 δισ.,³⁰ διαφοροποιούμενη κατά 12,5% συγκριτικά με τα τέλη του 2021 (\$ -18.124,3 δισ.). Κατά την ίδια περίοδο, τα περιουσιακά στοιχεία διαμορφώθηκαν στα \$ 31.680,1 δισ., αυξημένα κατά \$ 1.950,2 δισ. συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ οι υποχρεώσεις διαμορφώθηκαν σε \$ 47.797,2 δισ., αυξημένες κατά \$ 1.231,2 δισ. σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Ως προς τις εισροές **Άμεσων Ξένων Επενδύσεων** (ΑΞΕ - FDI) στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία,³¹ το 2021 οι δαπάνες των ξένων επενδυτών (εξαγορές, σύσταση νέων και επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα) αντιστοιχούσαν σε \$ 333,6 δισ., σημειώνοντας μείωση κατά 176% σε σχέση με το 2020. Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε για ακόμη μία χρονιά τις εξαγορές υφιστάμενων επιχειρήσεων (\$ 330,2 δισ.). Το συνολικό ποσό των δαπανών που συμπεριλαμβάνει δαπάνες πρώτου έτους, καθώς και προγραμματισμένες μελλοντικές δαπάνες έως την ολοκλήρωση των επενδυτικών έργων που ξεκίνησαν το 2021, διαμορφώθηκε στα \$ 345,8 δισ.

Οι **τομείς** που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων ήταν η βιομηχανία (\$ 121,3 δισ.) - με μεγαλύτερες εισροές στη βιομηχανία χημικών προϊόντων (\$ 63,2 δισ.) και στον κλάδο πληροφορικής/ηλεκτρονικών (\$ 30,2 δισ.) – καθώς και ο κλάδος ακινήτων (\$ 43,8 δισ.). Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις (greenfield), δηλ. οι δαπάνες είτε για τη δημιουργία καινούργιων αμερικανικών εταιρειών, είτε για την επέκταση ήδη υφιστάμενων αμερικανικών εταιρειών που ανήκουν σε επενδυτές ή εταιρείες του εξωτερικού, κινήθηκαν στα \$ 3,4 δισ., ενώ οι προγραμματισμένες επενδύσεις (το κεφάλαιο του πρώτου έτους μαζί με το μελλοντικό επενδυμένο) ανέρχονται σε \$ 15,6 δισ. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις κατά το 2021 πραγματοποιήθηκαν κυρίως στους τομείς utilities (\$ 1,2 δισ.) και chemical manufacturing (\$ 0,3 δισ.). Η Πολιτεία στην οποία συγκεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο οι εν λόγω επενδύσεις ήταν το Τέξας (\$ 0,9 δισ.).

Οι σημαντικότερες **χώρες προέλευσης** (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη - UBO) ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο (\$ 59,7 δισ.), η Ολλανδία (\$ 43,1 δισ.) και η Γαλλία (\$ 35 δισ.). Το 70%

³⁰BEA, <https://www.bea.gov/news/2023/us-international-investment-position-4th-quarter-and-year-2022>.

³¹ BEA, <https://www.bea.gov/data/intl-trade-investment/new-foreign-direct-investment-united-states>.

των νέων ΑΞΕ στις ΗΠΑ κατά το 2020 προήλθε από την Ευρώπη. Από την άλλη πλευρά, σημαντικότεροι **προορισμοί** του επενδεδυμένου κεφαλαίου στις ΗΠΑ ήταν οι Πολιτείες Καλιφόρνια (\$ 64,1 δισ.), Μασαχουσέτη (\$ 53,8 δισ.), και Νέα Υόρκη (\$ 34,2 δισ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΝΕΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΤΟ 2020 ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ³²
(σε \$ εκ.)

Χώρα	Σύνολο	Εξαγορές	Σύσταση/Ίδρυση	Επέκταση
1 Ηνωμένο Βασίλειο	59.731	59.400	301	30
2 Ολλανδία	43.071	43.053	*	*
3 Γαλλία	35.319	35.316	3	*
4 Καναδάς	29.692	29.186	234	272
5 Ιαπωνία	29.248	28.895	*	*
6 Γερμανία	26.754	26.667	*	*
7 Ιαπωνία	5.921	5.367	459	94
8 Ιρλανδία	18.306	*	12	*
9 Νότιος Κορέα	11.001	*	89	*
10 Σουηδία	10.829	10.821	8	0
11 Δανία	5.691	*	11	*
12 Μεξικό	747	*	*	0
13 Κίνα	294	254	*	*
14 Ισραήλ	274	251	23	0
15 Ταϊβάν	53	*	*	0

Σημείωση: Ο αστερίσκος αντιστοιχεί σε χώρες που δεν δημοσιεύουν ποσά προκειμένου να αποφύγουν την αποκάλυψη στοιχείων επενδύσεων συγκεκριμένων εταιρειών.

Σύμφωνα με στοιχεία της UNCTAD, το 2021 οι ΗΠΑ εξακολουθούν να καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη όσον αφορά τις εισερχόμενες ροές ξένων άμεσων επενδύσεων. Ακολουθούνται, στη σειρά κατάταξης, από την Κίνα, το Χονγκ Κονγκ, τη Σιγκαπούρη, τον Καναδά, τη Βραζιλία και την Ινδία. Σε κλίμα ανάκαμψης των παγκόσμιων ροών FDI, στις ΗΠΑ διπλασιάστηκαν οι εισερχόμενες επενδύσεις κατά το 2021. Η άνοδος αυτή οφείλεται κυρίως σε εξαγορές αμερικανικών εταιρειών από ξένες επιχειρήσεις όπως για παράδειγμα η εξαγορά της Alexion από την αγγλική AstraZeneca έναντι \$ 39 δισ., της GE Capital Aviation Services από την ιρλανδική AerCap Holdings (\$ 31 δισ.), της Kansas City Southern από την Canadian Pacific Railway (\$ 31 δισ.), και της Speedway από την ιαπωνική I Holdings (\$ 21 δισ.).³³

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ χαρακτηρίζονται από τον υψηλότερο βαθμό αλληλεξάρτησης παγκοσμίως, δεδομένου ότι πέραν του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών κινητήρια δύναμη της διατλαντικής οικονομίας είναι οι επενδύσεις (βλ. παρακάτω περί διατλαντικής οικονομίας).

³² BEA, https://www.bea.gov/sites/default/files/2022-07/fdi0722_1.pdf (πίνακας, σελίδα 9).

³³ UNCTAD, <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2022>.

Οι οικονομικές σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία έτη κυρίως βάσει των παρακάτω:

- Τον Ιούλιο 2018, ο πρώην Πρόεδρος Trump και ο πρώην Πρόεδρος της Ε. Επιτροπής Juncker συμφώνησαν την έναρξη διαλόγου για επίτευξη διμερούς συμφωνίας σε βάση αμοιβαιότητας.
- Τον Δεκέμβριο 2020, η ΕΕ υπέβαλε προτάσεις ενίσχυσης της συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ σε φάσμα διατλαντικής θεματολογίας, στις κατηγορίες: α) Επίλυση εμπορικών διαφορών ΕΕ-ΗΠΑ, β) Σύσταση νέου Συμβουλίου Διατλαντικού Εμπορίου και Τεχνολογίας (TTC), γ) Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, δ) Κίνα, και ε) Συνεργασία σε τομείς εμπορίου-εργασίας και εμπορίου-περιβάλλοντος.
- Τον Ιούνιο 2021 (16/6), κατά τη Διάσκεψη Κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ (15/6), συμφωνήθηκαν βασικοί στόχοι συνεργασίας των δύο πλευρών: κυρίως η ενίσχυση του εμπορίου, των επενδύσεων και της τεχνολογικής συνεργασίας, και, ειδικότερα, η σύσταση του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ (TTC / Trade and Technology Council, η πρώτη συνεδρίαση του οποίου πραγματοποιήθηκε στις ΗΠΑ 29.9.2021), για διαμόρφωση πλαισίου στενής διμερούς συνεργασίας μέσω 10 Ομάδων Εργασίας για συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος.

Ως απόρροια της Διάσκεψης Κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ, κατά το 2021 επίσης συμφωνήθηκαν:

- Η 5ετής αναστολή των πρόσθετων δασμών Airbus (2 κατηγορίες δασμών ύψους 15% και 25%), που είχαν επιβληθεί από 10/2019 σε κατάλογο προϊόντων ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης σειράς ελληνικών αγροδιατροφικών. Οι δύο πλευρές έχουν δεσμευθεί για διάλογο προς επίλυση της διαφοράς "Airbus - Boeing" (επιδοτήσεων στις αντίστοιχες βιομηχανίες πολιτικών αεροσκαφών), σε πλαίσιο ΠΟΕ.
- Η άρση των πρόσθετων δασμών "Section 232" σε εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα (25%) και αλουμινίου (10%) στις ΗΠΑ, από 1.1.2022. Αναγνωρίζοντας τη ζημία που υφίστανται οι βιομηχανίες χάλυβα και αλουμινίου ΕΕ και ΗΠΑ, λόγω της υπερβάλλουσας προσφοράς τρίτων μερών, κυρίως της Κίνας, οι δύο πλευρές κατέληξαν, 31.10.2021, σε συμφωνία επίλυσης της πολύχρονης διαμάχης για τους α/ δασμούς προϊόντων χάλυβα και αλουμινίου που επέβαλαν μονομερώς οι ΗΠΑ το 2018, επί διακυβέρνησης Trump, στις σχετικές ευρωπαϊκές εξαγωγές (για τα κ-μ ΕΕ από 1.6.2018). Από 1/2022 οι εν λόγω δασμοί έχουν αντικατασταθεί από σύστημα δασμολογικών ποσοστώσεων (TRQs / Tariff Rate Quotas), οποίες ποσοστώσεις ισχύουν έως το τέλος του 2023, ενώ ΗΠΑ και ΕΕ διαπραγματεύονται τους όρους της Συμφωνίας Παγκόσμιας Βιώσιμης Ρύθμισης (GSA) για τον Χάλυβα και το Αλουμίνιο.

Στις 25 Οκτωβρίου 2022 συστάθηκε Task Force, ως σαφής δέσμευση από πλευράς ΗΠΑ, για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να επιφέρει ο Νόμος IRA σε εταιρείες της ΕΕ, ιδίως μέσω διατάξεων που εισάγουν διακριτική μεταχείριση υπέρ α/ εταιρειών, θέτοντας προϋποθέσεις εντοπιότητας και προβλέποντας επιδοτήσεις παραγωγής σε α/παραγωγούς.

Στις 5.12.2022 πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον η 3η Υπουργική συνάντηση του Συμβουλίου TTC, βάσει της οποίας εξεδόθη Κοινή Δήλωση ⁽³⁴⁾, προϊόν πολύμηνης επεξεργασίας των 10 Ομάδων Εργασίας, περί συμφωνίας των δύο μερών για παραδοτέα σε

³⁴ USTR, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/12/05/u-s-eu-joint-statement-of-the-trade-and-technology-council/>.

σειρά επιμέρους τομέων συνεργασίας: α) υποστήριξη ασφαλούς και ανθεκτικής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας σε τρίτες χώρες, β) συνεργασία σε νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες, γ) διαμόρφωση ανθεκτικών εφοδιαστικών αλυσίδων ημιαγωγών, δ) προώθηση των κοινών αξιών ΕΕ-ΗΠΑ στο Διαδίκτυο, ε) ενίσχυση του εμπορίου, της ασφάλειας και της ευημερίας, στ) ενίσχυση των προσπάθειών στήριξης των πολιτικών για το περιβάλλον, την αγορά εργασίας και τον τομέα υγείας.

Διατλαντική οικονομία

Δημοσιοποιήθηκε, 20/3, η ετήσια έκθεση “The Transatlantic Economy 2023: Annual Survey of Jobs, Trade and Investment between the United States and Europe”, ⁽³⁵⁾ υπό την αιγίδα του Εμπορικού Επιμελητηρίου ΗΠΑ (US Chamber of Commerce) και με τη συνεργασία του δικτύου Αμερικανικών Εμπορικών Επιμελητηρίων στην ΕΕ (American Chambers of Commerce to the European Union), ενώ τη σύνταξή της επιμελήθηκε το ίδρυμα Foreign Policy Institute, Πανεπιστημίου Johns Hopkins. Επισημαίνεται, αναλόγως διαθεσιμότητας ή πηγής στοιχείων, στην έκθεση γίνεται, εναλλακτικά, αναφορά στην ΕΕ27 ή στην Ευρώπη ⁽³⁶⁾ συμπεριλαμβανομένης σειράς άλλων χωρών (μεταξύ οποίων και η Τουρκία, βλ. “Terms”, σελ. 189).

Στην εν λόγω έκθεση επισημαίνεται, εκ νέου, ότι η διατλαντική οικονομία παραμένει η μεγαλύτερη παγκοσμίως, με θετικές προοπτικές ανάπτυξης και κατά το 2023, παρά τις παγκόσμιες οικονομικές και γεωπολιτικές προκλήσεις. Χαρακτηριστικά, αναφέρεται, ότι οι διατλαντικές ροές εμπορίου και επενδύσεων στηρίζουν 16 εκ. θέσεις εργασίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη, και \$ 7,1 τρισ. εμπορικές πωλήσεις ετησίως. Η διατλαντική αγορά είναι η μεγαλύτερη και πλουσιότερη στον κόσμο καθώς συντηρεί περίπου το ήμισυ της συνολικής παγκόσμιας ιδιωτικής κατανάλωσης, ενώ αντιστοιχεί στο ένα τρίτο του παγκόσμιου ΑΕΠ, σε όρους αγοραστικής δύναμης. Η διατλαντική οικονομική αλληλεξάρτηση είναι μεγαλύτερη από κάθε άλλη διεθνή οικονομική σχέση, με ιδιαίτερα ισχυρούς οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των δύο πλευρών ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI), τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, τις τραπεζικές συναλλαγές, τις ενδοομιλικές πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, το εμπόριο ψηφιακών υπηρεσιών, την ενέργεια, τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D), τη συνεργασία σε θέματα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τη μεταφορά τεχνολογίας και τις πωλήσεις υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης.

Εμπόριο αγαθών & υπηρεσιών

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα. Το 2022 το εμπόριο αγαθών Ευρώπης-ΗΠΑ άγγιξε τα \$1,2 τρισ. (ιστορικά υψηλότερη επίδοση), ενώ οι α/εξαγωγές αγαθών στην ΕΕ αυξήθηκαν κατά 25%. Ωστόσο, οι ΗΠΑ εξακολουθούν να έχουν εμπορικό έλλειμμα αγαθών με την Ευρώπη, ύψους \$ 219 δις.

Το διατλαντικό εμπόριο υπηρεσιών έχει εξέχουσα σημασία στις σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ, καθώς αμφότερες πλευρές είναι κατ' εξοχήν παραγωγοί και εξαγωγείς υπηρεσιών, ενώ, μέσω των σχετικών εκατέρωθεν επενδύσεων στους κλάδους υπηρεσιών διαμορφώνονται σχέσεις

³⁵ Amcham EU – US Chamber of Commerce,

http://www.amchameu.eu/sites/default/files/publications/files/transatlantic_economy_2023.pdf.

³⁶ Στο παρόν έγγραφο αναφέρεται ΕΕ ή Ευρώπη, όπως χρησιμοποιείται στην έκθεση.

βαθύτερης διμερούς αλληλεξάρτησης, ενισχύοντας την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα των αμερικανικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Κατά το 2021, 41% των συνολικών α/ εξαγωγών υπηρεσιών είχε προορισμό την Ευρώπη (τάξης \$ 332 δισ.), ενώ, αντίστοιχα, 42% των συνολικών ευρωπαϊκών εξαγωγών υπηρεσιών προωθήθηκε στις ΗΠΑ (\$ 230 δισ.), διαμορφώνοντας πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών ΗΠΑ τάξης \$ 101 δισ.

Επενδύσεις

Επισημαίνεται ότι το εμπόριο αγαθών δεν μπορεί να είναι, αυτό καθαυτό, αντιπροσωπευτικό κριτήριο του μεγέθους της διατλαντικής οικονομίας, δεδομένου ότι οι εκατέρωθεν ΑΞΕ/FDI είναι μακράν σημαντικότερες, ιδίως ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ενώ η Ευρώπη είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στις ΗΠΑ και αντίστροφα. Κατά το 2020 οι παγκόσμιες εξαγωγές από ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ, αξίας \$ 347 δισ., αντιστοιχούσαν σε 57% των συνολικών α/ εξαγωγών ξένων θυγατρικών, ενώ κατά το 2021 οι πωλήσεις αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη ανήλθαν σε \$ 3,1 τρισ.

Ψηφιακή οικονομία

Στον τομέα ψηφιακών υπηρεσιών η Ευρώπη είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα, ενώ οι ΗΠΑ και η ΕΕ είναι οι μεγαλύτεροι καθαροί εξαγωγείς ψηφιακών υπηρεσιών παγκοσμίως. Το 2021 οι ΗΠΑ εξήγαγαν στην Ευρώπη ψηφιακές υπηρεσίες αξίας \$ 283,3 δισ. ενώ εισήγαγαν από αυτήν υπηρεσίες αξίας \$ 134,7 δισ., εμφανίζοντας εμπορικό πλεόνασμα \$ 148,6 δισ.

Θέσεις εργασίας στη διατλαντική οικονομία

Οι διατλαντικές επενδυτικές και εμπορικές ροές (αγαθών και υπηρεσιών) στηρίζουν τις αγορές εργασίας στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη, ενώ οι εκατέρωθεν θυγατρικές απασχολούν εκατομμύρια εργαζόμενους (αθροιστικά εκτιμάται περί τα 9,7 εκ. το 2020, με περαιτέρω αυξήσεις τα έτη 2021 και 2022), και είναι οι σημαντικότεροι ξένοι εργοδότες. Πιο συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι, κατά το 2021, οι αμερικανικές θυγατρικές στην Ευρώπη απασχόλησαν άμεσα περίπου 4,8 εκ. εργαζόμενους, ενώ οι ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ απασχόλησαν άμεσα 5 εκ. εργαζόμενους.

Διατλαντική αγορά ενέργειας

Οι ευρωπαϊκές εταιρείες είναι η σημαντικότερη πηγή ΑΞΕ για τον ενεργειακό τομέα των ΗΠΑ, ενώ, αντίστοιχα, οι α/ ΑΞΕ έχουν ενισχύσει σημαντικά την πράσινη ανάπτυξη και τον ενεργειακό τομέα της Ευρώπης, καθώς περισσότερες από το 50% των μακροπρόθεσμων συμφωνιών που αφορούν ενέργεια από ευρωπαϊκά έργα ΑΠΕ (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) έχουν συναφθεί με α/ εταιρείες. Επισημαίνεται ότι οι ΗΠΑ είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Ευρώπης σε ΥΦΑ (Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο), προμηθεύοντας την κατά το 2022 με άνω του 50% των συνολικών εισαγωγών της συνεπεία του πολέμου στην Ουκρανία (2,5 φορές παραπάνω ως προς το 2021, και τριπλάσιες από τις αντίστοιχες προς ολόκληρη την Ασία).

Οικονομία καινοτομίας

Οι συναλλαγές στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης (R&D) είναι συγκριτικά σημαντικότερες μεταξύ ΗΠΑ-ΕΕ έναντι κάθε άλλου εταίρου των δύο πλευρών. Το 2020 αμερικανικές θυγατρικές επένδυσαν \$ 31,6 δισ. σε έρευνα και ανάπτυξη στην Ευρώπη (54% των συνολικών δαπανών R&D θυγατρικών ΗΠΑ στο εξωτερικό). Αντίστοιχα στις ΗΠΑ, οι δαπάνες R&D ευρωπαϊκών θυγατρικών ανήλθαν σε περίπου 67% της συνολικής αξίας R&D ξένων θυγατρικών στις ΗΠΑ, τάξης \$ 71,4 δισ.

8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Α. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ 2022

		Σε εκ. €	2021	2022	Δ. 2022 - 2021	%Δ. 2022 - 2021
1	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	39.406,1	54.156,6	14.750,5	37,4%
2		ΣΕ ΗΠΑ	1.608	2.228,4	620,6	38,6%
3		ΗΠΑ / ΣΥΝΟΛΟ	4,08%	4,11%		
4	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	63.791	91.249,2	27.458,0	43,0%
5		ΑΠΟ ΗΠΑ	1.432	3.455,5	2.023,4	141,3%
6		ΗΠΑ / ΣΥΝΟΛΟ	2,24%	3,79%		
7	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	Ισοζύγιο Διεθνούς Εμπορίου Ελλάδας (ΣΥΝΟΛΟ)	-24.385	-37.092,6	-12.707,5	52,1%
8		Ισοζύγιο Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ (2) - (5)	176	-1.227,1	-1.402,8	-798,4%
9	ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	Όγκος Διεθνούς Εμπορίου Ελλάδας (1) + (4)	103.197	145.405,8	42.208,4	40,9%
10		Όγκος Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ (2) + (5)	3.040	5.683,9	2.644,0	87,0%
11		Όγκος Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ (% ΣΥΝΟΛΟΥ)	2,95%	3,91%		

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Το 2022 ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 87% σε σχέση με το 2021 υπερβαίνοντας τα 5,6 δις ευρώ και αυξάνοντας τη συμμετοχή του στο συνολικό όγκο εμπορίου της Ελλάδας από 2,9% σε 3,9% σε σχέση με το 2021.

Ειδικότερα, οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 38,6% το 2022, με την αξία των εξαγωγών της Ελλάδας στις ΗΠΑ να ανέρχεται σε 2,22 δις ευρώ. Παράλληλα, οι ελληνικές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ παρέμειναν αμετάβλητες όσον αφορά τη συμμετοχή τους στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών (περίπου 4,1% του συνόλου).

Αντίστοιχα, οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις ΗΠΑ σημείωσαν ακόμα μεγαλύτερη αύξηση το 2022, της τάξης του 141%, υπερβαίνοντας κατά πολύ την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών την ίδια χρονική περίοδο. Έτσι, οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις ΗΠΑ ανήλθαν το 2022 σε 3,45 δις ευρώ. Αξιοσημείωτη είναι και η αύξηση που παρουσιάζεται στη συμμετοχή των εισαγωγών της Ελλάδας από τις ΗΠΑ στο σύνολο των ελληνικών εισαγωγών (+1,5%).

Η πολλαπλάσια αύξηση των εισαγωγών σε σχέση με τις εξαγωγές επέδρασε αρνητικά στο ισοζύγιο διμερούς εμπορίου μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ. Έτσι το εμπορικό πλεόνασμα που κατέγραψε η Ελλάδα το 2021, ύψους 176 εκ. ευρώ, μετατράπηκε σε εμπορικό έλλειμμα το 2022 άνω των 1,2 δις ευρώ.

Οι ΗΠΑ είναι ο έκτος (6^{ος}) σημαντικότερος πελάτης, ο έβδομος (7^{ος}) σημαντικότερος προμηθευτής για το 2022.

A/A	Χώρα	Εξαγωγές (εκ. €)	A/A	Χώρα	Εισαγωγές (εκ. €)
1	ΙΤΑΛΙΑ	5.682,2	1	ΡΩΣΙΑ	9.334,1
2	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	4.210,9	2	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	8.272,0
3	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3.476,4	3	ΚΙΝΑ	7.907,9
4	ΚΥΠΡΟΣ	3.012,3	4	ΙΡΑΚ	6.790,6
5	ΤΟΥΡΚΙΑ	2.501,7	5	ΙΤΑΛΙΑ	5.873,2
6	Η Π Α	2.228,4	6	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	4.342,1
			7	Η Π Α	3.455,5

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Β. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ 2022

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ SITC, ΕΤΟΥΣ 2022, εκ. EUR					
SITC	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	2021	2022	Δ. 2022 - 2021	%Δ. 2022 - 2021
	ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	620,6	38,6%
0	ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	403,2	535,0	131,8	32,7%

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ SITC, ΕΤΟΥΣ 2022, εκ. EUR

SITC	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	2021	2022	Δ. 2022 - 2021	%Δ. 2022 - 2021
	ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	620,6	38,6%
1	ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	37,9	35,6	-2,3	-6,1%
2	ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΕΣ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΚΑΥΣΙΜΑ	21,2	23,5	2,3	10,9%
3	ΟΡΥΚΤΑ, ΚΑΥΣΙΜΑ, ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΛΠ.	300,4	487,9	187,6	62,4%
4	ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΖΩΙΚΗΣ Η' ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	41,0	52,3	11,2	27,4%
5	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ, (Μ.Α.Κ.)	82,4	110,3	27,9	33,9%
6	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΥΡΙΩΣ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ	341,8	459,8	118,0	34,5%
7	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	198,3	289,8	91,5	46,1%
8	ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ	80,8	119,2	38,4	47,6%
9	ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	100,7	114,9	14,2	14,1%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Διερευνώντας τις γενικές κατηγορίες προϊόντων (SITC), προκύπτει ότι η σημαντική αύξηση, που παρουσίασαν οι ελληνικές εξαγωγές στις ΗΠΑ το 2022, κατά 620 εκ. ευρώ, προήλθε από αρκετές κατηγορίες αγαθών. Τη μεγαλύτερη αύξηση παρουσίασαν τα Ορυκτά Καύσιμα, (62,4%) και τα Διάφορα Βιομηχανικά είδη (47,6%). Αξιοσημείωτη αύξηση παρουσιάστηκε σχεδόν σε όλες τις γενικές κατηγορίες προϊόντων πλην των ποτών και του καπνού, όπου παρουσιάστηκε μείωση 6% σε σχέση με το 2021.

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 2021 - 2022	%Δ. 2021 - 2022
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	100%	620,6	38,6%
		ΣΥΝΟΛΟ (30)	1.232,4	1.814,8	81%	582,4	47,3%
1	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα λάδια.	232,7	473,7	21,3%	241,1	103,6%
2	2005	Άλλα λαχανικά	146,9	198,2	8,9%	51,3	34,9%

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 2021 - 2022	%Δ. 2021 - 2022
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	100%	620,6	38,6%
		ΣΥΝΟΛΟ (30)	1.232,4	1.814,8	81%	582,4	47,3%
		παρασκευασμένα ή διατηρημένα αλλιώς παρά με ξίδι ή οξικό οξύ					
3	2523	Τσιμέντα υδραυλικά (στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη, με την ονομασία «clinkers»)	98,1	129,6	5,8%	31,5	32,1%
4	99SS	λοιπά προϊόντα	99,4	114,1	5,1%	14,7	14,8%
5	7606	Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο	72,1	93,0	4,2%	20,9	29,1%
6	2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών	36,8	66,6	3,0%	29,7	80,8%
7	8536	Συσκευές και διατάξεις για τη διακοπή, κατανομή, προστασία, διακλάδωση, συναρμογή ή σύνδεση των ηλεκτρικών κυκλωμάτων	45,6	54,5	2,4%	8,9	19,5%
8	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα	40,5	51,6	2,3%	11,1	27,4%
9	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	41,9	51,2	2,3%	9,3	22,2%
10	2106	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	46,9	50,1	2,2%	3,1	6,6%
11	7607	Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο	34,2	48,1	2,2%	13,9	40,8%
12	8807	Μέρη των συσκευών των κλάσεων 8801, 8802 ή 8806	0,0	46,3	2,1%	46,3	-
13	7306	Άλλοι σωλήνες κάθε	5,4	43,1	1,9%	37,8	703,4%

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 2021 - 2022	%Δ. 2021 - 2022
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	100%	620,6	38,6%
		ΣΥΝΟΛΟ (30)	1.232,4	1.814,8	81%	582,4	47,3%
		είδους και είδη με καθορισμένη μορφή κοίλα					
14	0302	Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304	22,3	39,5	1,8%	17,2	77,3%
15	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική (άλλες από αυτές του σχιστόλιθου) επεξεργασμένες και τεχνουργήματα από τις πέτρες αυτές	34,3	36,3	1,6%	1,9	5,7%
16	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές μη θερμαντικές	26,2	34,4	1,5%	8,2	31,5%
17	7411	Σωλήνες κάθε είδους από χαλκό	26,5	28,1	1,3%	1,6	5,8%
18	3920	Άλλες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένες ούτε με απανωτές στρώσεις ούτε όμοια συνδυασμένες με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα	19,6	25,3	1,1%	5,6	28,6%
19	8507	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές στους οποίους περιλαμβάνονται και οι διαχωριστές τους	22,1	25,2	1,1%	3,1	13,9%
20	9013	Λέιζερ (lasers), άλλες από τις διόδους (laser). Άλλες συσκευές και όργανα οπτικής	6,4	23,5	1,1%	17,1	267,1%

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 2021 - 2022	%Δ. 2021 - 2022
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	100%	620,6	38,6%
		ΣΥΝΟΛΟ (30)	1.232,4	1.814,8	81%	582,4	47,3%
21	2001	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικό οξύ	19,7	22,5	1,0%	2,8	14,3%
22	0810	Άλλοι καρποί και φρούτα νωπά	16,5	22,3	1,0%	5,8	35,2%
23	1905	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας, έστω και με προσθήκη κακάου	20,8	22,1	1,0%	1,3	6,1%
24	3305	Παρασκευάσματα για τα μαλλιά	14,8	20,6	0,9%	5,8	39,4%
25	8903	Θαλαμηγοί (γιοτ) και άλλα πλοία και πλοiάρια αναψυχής ή αθλητισμού	8,7	18,2	0,8%	9,5	109,8%
26	8529	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για τις συσκευές των κλάσεων 8524 μέχρι 8528	1,1	18,2	0,8%	17,0	1489,1%
27	2204	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά. Μούστος σταφυλιών άλλος από εκείνον της κλάσης 2009	14,2	17,9	0,8%	3,7	25,9%
28	2713	Οπiάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου	61,7	14,0	0,6%	-47,7	-77,3%

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 2021 - 2022	%Δ. 2021 - 2022
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.607,8	2.228,4	100%	620,6	38,6%
		ΣΥΝΟΛΟ (30)	1.232,4	1.814,8	81%	582,4	47,3%
29	4303	Ενδύματα, εξαρτήματα της ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα	6,2	13,4	0,6%	7,2	115,8%
30	2530	Ορυκτές ύλες που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	10,7	13,3	0,6%	2,7	25,3%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Το 2022 το 81% των ελληνικών εξαγωγών στις ΗΠΑ προήλθε από τριάντα (30) προϊόντα με εξαγωγές άνω των 13 εκ. ευρώ. Εξ' αυτών, μόνον ένδεκα (11) ανήκουν στην κατηγορία των τροφίμων (αγροτικά και μεταποιημένα τρόφιμα). Είναι χαρακτηριστικό ότι οι μεγαλύτερες αυξήσεις στην αξία των εξαγωγών προήλθαν από κατηγορίες που δεν ανήκουν στον κλάδο των τροφίμων.

Ειδικότερα, τα ορυκτέλαια αναδείχθηκαν στο κύριο εξαγωγικό προϊόν της Ελλάδας στις ΗΠΑ το 2022 με την μεγαλύτερη απόλυτη αύξηση (€ +582,4 εκ. σε σχέση με το 2021), αντιπροσωπεύοντας το 21,3% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στις ΗΠΑ. Ακολουθούν τα παρασκευασμένα λαχανικά (κυρίως ελιές), το τσιμέντο, τα ελάσματα και οι ταινίες από αργίλιο, ο οπτάνθρακας (κοκ) κ.α.

Οι εξαγωγές τυριών (0406) ανήλθαν σε 50,1 εκ. ευρώ, ελαιόλαδου (1509) σε € 51,6 εκ. και οίνου (2204) σε 17,9 εκ. ευρώ. Οι τρεις αυτές κατηγορίες εμφάνισαν αυξήσεις μεγαλύτερες του 20% σε σχέση με το 2021. Παρόλα αυτά συνεχίζουν να αντιπροσωπεύουν μόλις το 5,4% του συνόλου των εξαγωγών της Ελλάδας στις ΗΠΑ.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΗΠΑ 2022

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ SITC, ΕΤΟΥΣ 2022, εκ. EUR

SITC	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	2021	2022	Δ. 2022 - 2021	%Δ. 2022 - 2021
	ΣΥΝΟΛΟ	1.432,1	3.455,5	2.023,4	141,3%
0	ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	44,6	55,9	11,2	25,1%
1	ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	9,9	9,0	-0,9	-9,3%
2	ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΕΣ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΚΑΥΣΙΜΑ	294,7	308,6	13,9	4,7%
3	ΟΡΥΚΤΑ, ΚΑΥΣΙΜΑ, ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΛΠ.	595,7	2.309,2	1.713,5	287,6%

4	ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΖΩΙΚΗΣ Η' ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	0,3	0,1	-0,2	-61,6%
5	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ, (Μ.Α.Κ.)	113,9	174,8	60,8	53,4%
6	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΥΡΙΩΣ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ	36,4	62,3	25,9	71,3%
7	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	216,0	329,8	113,9	52,7%
8	ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ	81,8	146,0	64,2	78,5%
9	ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	38,6	59,8	21,1	54,7%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Διερευνώντας τις γενικές κατηγορίες προϊόντων (SITC), προκύπτει ότι η, επίσης, σημαντική αύξηση των εισαγωγών από τις ΗΠΑ το 2022 κατά 2 δισ. ευρώ προήλθε κυρίως από μια κατηγορία, αυτή των «Ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών». Η κατηγορία αυτή ευθύνεται για το 1,7 δισ. ευρώ εκ των συνολικών δυο δισ. ευρώ, κατά τα οποία αυξήθηκαν οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις ΗΠΑ το 2022. Αξίζει να σημειωθεί επίσης, ότι η κατηγορία «Ορυκτά καύσιμα και λιπαντικά», καταλαμβάνει άνω του 63% των εισαγωγών τις Ελλάδας από τις ΗΠΑ το 2022. Σημαντικές αυξήσεις σημειώθηκαν και στις υπόλοιπες κατηγορίες προϊόντων πλην της κατηγορίας «Ποτά και Καπνός». Οι εισαγωγές από την κατηγορία αυτή παρουσίασαν μικρή μείωση της τάξης των 900 χιλ. ευρώ (- 9,3% σε σχέση με το 2021).

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ CN4, ΕΤΟΥΣ 2022, εκ. EUR

CN4	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 21 - 22	%Δ. 21 - 22
	ΣΥΝΟΛΟ	1.432,0	3.455,5	100%	2.023,5	141,3%
	ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.112,8	3.033,0	87,8%	1.920,2	173%
2711	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	542,0	2.188,3	63,3%	1.646,3	304%
7204	Απορρίμματα και θραύσματα χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβα	100,8	152,1	4,4%	51,3	51%
8411	Στρόβιλοι δι αντιδράσεως, συσκευές προώθησης διά στροβίλου και άλλοι στρόβιλοι δι αερίου	53,9	123,1	3,6%	69,2	128%

CN4	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 21 - 22	%Δ. 21 - 22
	ΣΥΝΟΛΟ	1.432,0	3.455,5	100%	2.023,5	141,3%
	ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.112,8	3.033,0	87,8%	1.920,2	173%
2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο	52,8	119,9	3,5%	67,1	127%
7404	Απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό	113,1	86,8	2,5%	-26,3	-23%
3901	Πολυμερή του αιθυλενίου, σε αρχικές μορφές	32,1	43,7	1,3%	11,6	36%
99SS	λοιπά προϊόντα	29,1	36,4	1,1%	7,3	25%
2207	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη, με κατ όγκο αλκοολικό τίτλο 80 % νοί ή περισσότερο.	0,0	30,8	0,9%	30,8	-
0802	Άλλοι καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους	26,8	30,8	0,9%	3,9	15%
9705	Συλλογές και αντικείμενα συλλογών αρχαιολογικού, εθνογραφικού, ιστορικού, ζωολογικού, βοτανολογικού, ορυκτολογικού, ανατομικού, παλαιοντολογικού ή νομισματικού ενδιαφέροντος	0,6	27,8	0,8%	27,2	4831%
8807	Μέρη των συσκευών των κλάσεων 8801, 8802 ή 8806	0,0	26,5	0,8%	26,5	-
99SS	λοιπά προϊόντα	29,1	23,3	0,7%	-5,8	-20%
7602	Απορρίμματα και θραύσματα, από αργίλιο	13,6	21,2	0,6%	7,6	56%
8517	Τηλεφωνικές συσκευές συνδρομητών, στις οποίες περιλαμβάνονται τα έξυπνα τηλέφωνα» (smartphones) και άλλα τηλέφωνα	6,8	18,8	0,5%	12,0	177%
9706	Αντικείμενα αρχαιολογικά, με ηλικία ανώτερη των 100 ετών	0,0	18,1	0,5%	18,1	-

CN4	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2021	2022	% Σ 2022	Δ. 21 - 22	%Δ. 21 - 22
	ΣΥΝΟΛΟ	1.432,0	3.455,5	100%	2.023,5	141,3%
	ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.112,8	3.033,0	87,8%	1.920,2	173%
9018	Όργανα και συσκευές για την ιατρική, τη χειρουργική, την οδοντιατρική ή την κτηνιατρική,	15,9	17,9	0,5%	2,0	13%
1201	Κουκιά σόγιας, έστω και σπασμένα	42,8	17,2	0,5%	-25,6	-60%
3004	Φάρμακα (με εξαίρεση τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα	28,2	17,1	0,5%	-11,1	-39%
9027	Όργανα και συσκευές για αναλύσεις φυσικές ή χημικές	13,4	16,8	0,5%	3,4	26%
4703	Χημικοί πολτοί από ξύλο, με ανθρακικό νάτριο (σόδα) ή θειικό άλας, άλλοι από τους πολτούς για διάλυση	11,8	16,4	0,5%	4,6	39%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Το 2022, το 88% περίπου των εισαγωγών της Ελλάδας από τις ΗΠΑ προήλθε από 20 προϊόντα. Εξ αυτών άνω του 63% αφορά φυσικό αέριο (2711). Οι εξαγωγές φυσικού αερίου από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 304% σε σχέση με το 2021 (+1,6 δισ. ευρώ), φτάνοντας συνολικά τα 2,1 δισ. ευρώ. **Τούτο αποτελεί στατιστική απεικόνιση των επιπτώσεων της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία και την κατ' επέκταση κατακόρυφη αύξηση των τιμών ενέργειας που επακολούθησε.** Επιπλέον, η θέση σε λειτουργία των νέων εγκαταστάσεων του τερματικού σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (*Liquefied Natural Gas, LNG*) στη Ρεβυθούσα, διευκόλυναν την εισαγωγή αμερικανικού LNG σε μεγαλύτερες ποσότητες.

9. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Ξένες πηγές (BEA, ΔΝΤ, ΟΟΣΑ)

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του α/ Υπουργείου Εμπορίου (Αύγουστος 2022),³⁷ η Ελλάδα μέσω επενδύσεων στις ΗΠΑ στήριξε 3.700 θέσεις εργασίας το 2020. Επίσης,

³⁷ Select USA, <https://www.trade.gov/sites/default/files/2022-09/Greece-508.pdf>.

πραγματοποίησε επενδύσεις ύψους \$ 1, 525 δισ. (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) το 2021 στους κλάδους: πληροφορική και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τρόφιμα & ποτά, ακίνητα, και κλωστοϋφαντουργικά.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου βάση των στοιχείων που παρέχουν οι χώρες-μέλη,³⁸ οι ΗΠΑ καταλαμβάνουν το 2021 την 13^η θέση ως χώρα προορισμού των ελληνικών ΑΞΕ (μετά τις, κατά σειρά, Κύπρο, Βουλγαρία, Ρουμανία, Ολλανδία, Βέλγιο, Σερβία, Λουξεμβούργο, Βόρεια Μακεδονία, Τουρκία, Αλβανία, Ιρλανδία, και Ιταλία) με αξία \$ 281 εκ. που αντιστοιχεί στο 2% επί του συνόλου των εξερχομένων από την Ελλάδα ΑΞΕ. Το αντίστοιχο ποσό για το 2020 ήταν \$ 836 εκ. Όσον αφορά τις ΑΞΕ που προέρχονται από τις ΗΠΑ με προορισμό την Ελλάδα (σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν στο ΔΝΤ οι ΗΠΑ), σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη - UBO αυξήθηκαν από \$ 74 εκ. το 2020 σε \$ 303 εκ. το 2021.

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξία των ΑΞΕ από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα και των ελληνικών ΑΞΕ με προορισμό τις ΗΠΑ απεικονίζονται στον κάτωθι πίνακα:

Αποθέματα Άμεσων Επενδύσεων Ελλάδα - ΗΠΑ (€ εκ.)³⁹

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Αμερικανικές ΑΞΕ σε Ελλάδα	2.148,0	749,5	788,4	733,0	541	864,4	838,0	1.107	971	1.289
Ελληνικές ΑΞΕ σε ΗΠΑ	1.953,2	1.653,9	1.822,6	1.969,2	2.220,3	2.032,8	2.187,0	3.172	397	248

Σημειώσεις:

α) Συνολικά κεφάλαια (in terms of stocks) τέλος έτους αναφοράς.

β) Τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη / ζημιές.

Σύμφωνα με την ίδια πηγή, οι ΗΠΑ το 2021 κατέλαβαν την **8^η θέση μεταξύ των χωρών προέλευσης** των ΑΞΕ στην Ελλάδα (μετά από τις κατά σειρά Γερμανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ελβετία, Βέλγιο, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο) με επενδύσεις συνολικού ύψους € 1,289 δισ., ενώ οι ΗΠΑ είναι ο **13^{ος} σημαντικότερος προορισμός** ελληνικών κεφαλαίων (μετά από τις κατά σειρά Κύπρο, Βουλγαρία, Ρουμανία, Ολλανδία, Βέλγιο, Σερβία, Λουξεμβούργο, Βόρεια Μακεδονία, Τουρκία, Αλβανία, Ιρλανδία και Ιταλία) με επενδύσεις συνολικής αξίας € 248 εκ.

Η Ελλάδα συνεχίζει να προσελκύει το αμερικανικό επενδυτικό ενδιαφέρον, καθώς μετά τις επενδύσεις των Google, Amazon Web Services (AWS), Microsoft, Pfizer, ανάλογο ενδιαφέρον εκδηλώνεται από σειρά επιχειρήσεων σε μεγάλο φάσμα οικονομικών κλάδων, αναγνωρίζοντας την προοπτική που παρουσιάζει η επενδυτική δραστηριοποίηση στην ελληνική αγορά. Μεταξύ των επενδύσεων αυτών ξεχωρίζουν:

Τον Ιανουάριο 2022 η αμερικανική πολυεθνική τράπεζα επενδύσεων με έδρα την Νέα Υόρκη JP Morgan απέκτησε το 48,5% της ελληνικής εταιρείας παροχής ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών Viva Wallet (<https://www.vivawallet.com/>). Πρόκειται για μια από τις σημαντικότερες

³⁸ IMF, Coordinated Direct Investment Survey, <https://data.imf.org/?sk=40313609-F037-48C1-84B1-E1F1CE54D6D5>.

³⁹ Τράπεζα της Ελλάδος, <https://www.bankofgreece.gr/statistika/ekswterikos-tomeas/ameses-ependyseis/apothemata>.

εξελίξεις στο τομέα των startups στην Ελλάδα καθώς, σύμφωνα με δημοσιεύματα, το τμήμα της επένδυσης ξεπερνά το € 1 δισ.⁴⁰

Η εταιρεία έρευνας αγοράς Prodege (<https://www.prodege.com/>) με έδρα στο Λος Άντζελες εξαγόρασε τον Φεβρουάριο 2022 την ελληνική εταιρεία Pollfish που διατηρεί γραφεία σε Αθήνα και Νέα Υόρκη. Η Pollfish έχει αναπτύξει μια διαδικτυακή πλατφόρμα διενέργειας ερευνών αγοράς μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίου από το κινητό τηλέφωνο των πελατών.⁴¹

Τον Φεβρουάριο 2022 ανακοινώθηκε εξαγορά - ορόσημο για τα δεδομένα του ελληνικού startup οικοσυστήματος, της ελληνικής εταιρείας Accusonus (<https://accusonus.com/>) από τον τεχνολογικό κολοσσό με έδρα την Silicon Valley, Meta (πρώην Facebook). Η Accusonus, εταιρεία επεξεργασίας ψηφιακού ήχου, ιδρύθηκε το 2013 και διατηρεί παρουσία σε Βοστώνη και Πάτρα.⁴²

Τον Απρίλιο 2022, η ελληνική startup Transiflex (<https://www.transiflex.com/>) πέρασε στον έλεγχο του αμερικάνικου fund PARC Partners με έδρα στο Σικάγο. Η Transiflex που ανέπτυξε καινοτόμο λογισμικό αυτόματης μετάφρασης, ιδρύθηκε το 2009.⁴³

Η ελληνική startup Myrmex (<https://www.myrmex-inc.com/>) με έδρα στην Αθήνα και γραφεία στην Santa Clara (Silicon Valley) εξαγοράστηκε τον Μάιο 2022 από το Ocado Group. Η Myrmex ιδρύθηκε το 2015 και ανέπτυξε ένα αυτοματοποιημένο σύστημα παραλαβής παραγγελιών σε κεντρικές αποθήκες super market με χρήση αυτοκινούμενων ρομποτικών οχημάτων. Είχε προηγηθεί το 2020 η απόκτηση ποσοστού μειοψηφίας της Myrmex από την Ocado.⁴⁴

Τον Σεπτέμβριο 2022 σε εκδήλωση στην Αθήνα ανακοινώθηκε επίσημα μια ιδιαίτερης σημασίας και μεγάλης εμβέλειας επένδυση της Google στην Ελλάδα με την κατασκευή τριών data centers για υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους (cloud) στην Αττική μέσα στη διετία 2023-2024. Η εν λόγω επένδυση προβλέπεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στον ψηφιακό μετασχηματισμό και εκσυγχρονισμό τόσο των επιχειρήσεων όσο και του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα.⁴⁵

Σύμφωνα με ανακοίνωση της εταιρείας Commit Global (<https://commit-global.com/>), με γραφεία σε Ελλάδα, Κύπρο και ΗΠΑ (San Diego), η εταιρεία εξαγοράστηκε το Νοέμβριο 2022 από την αμερικανική Translate One με έδρα στο Pittsburgh (Pennsylvania). Η Commit Global δραστηριοποιείται στο χώρο της μετάφρασης και ιδρύθηκε πριν από 25 χρόνια στην Αθήνα.⁴⁶

⁴⁰ <https://www.capital.gr/epixeiriseis/3611423/pos-ftasame-sto-mega-deal-j-p-morgan-viva-wallet>

⁴¹ <https://www-capital-gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.capital.gr/epixeiriseis/3611897/i-amerikaniki-prodege-exagorazei-tin-elliniki-startup-pollfish?amp=true>

⁴² <https://www.ot.gr/2023/03/30/epixeiriseis/meta-dimiourgei-kentro-kainotomias-stin-patra/>

⁴³ <https://www-kathimerini-gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.kathimerini.gr/economy/561808456/amerikaniko-fund-exagoraze-tin-elliniki-transiflex/amp/>

⁴⁴ <https://www.capital.gr/epixeiriseis/3636076/ocado-giati-o-kolosos-tou-retail-exagoraze-tin-elliniki-myrmex-me-edra-ti-silicon-valley/>

⁴⁵ <https://www.tovima.gr/2022/09/30/finance/google-ti-perilamvanei-i-mega-ependysi-stin-ellada/>

⁴⁶ <https://commit-global-com.cdn.ampproject.org/c/s/commit-global.com/trustpoint-one-announces-acquisition-of-commit-global/amp/>

Μια από τις σημαντικότερες ασφαλιστικές εταιρείες παγκοσμίως, με παρουσία σε 54 χώρες, η εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, αμερικανική Chubb Insurance (<https://www.chubb.com/>) ανακοίνωσε το Δεκέμβριο του 2022 την πρόθεσή της να ιδρύσει κέντρο επιχειρηματικών υπηρεσιών στην Θεσσαλονίκη, με επένδυση που εκτιμάται σε € 70 εκ.

47

Η Amazon Web Services (AWS), κατόπιν της ανακοίνωσης της σχετικά με την επέκταση των υποδομών Local Zones εκτός ΗΠΑ και την συμπερίληψη της Ελλάδας στις χώρες όπου θα υλοποιηθεί αυτή η επέκταση, επιβεβαίωσε τα σχέδιά της για την έναρξη λειτουργίας του πρώτου Local Zone, εντός του 2023, στην Αθήνα.⁴⁸

Το Φεβρουάριο 2023 το Πρωτοδικείο Αθηνών ενέκρινε το σχέδιο εξυγίανσης των Ναυπηγείων Ελευσίνας που υπέβαλε προς έγκριση η αμερικανικών συμφερόντων ONNEX Shipyards, στην κατοχή της οποίας πλέον περνούν και τα εν λόγω ναυπηγεία, μετά τα Ναυπηγεία στο Νεώριο της Σύρου (2018). Σημαντικό στοιχείο αποτελεί ότι η νέα αυτή επένδυση της ONNEX υποστηρίζεται χρηματοδοτικά και από την DFC, ομοσπονδιακό επενδυτικό βραχίονα των ΗΠΑ, με \$ 105 εκ.

Η αμερικανική εταιρεία Movandi (<https://movandi.com/>) με έδρα στο Irvine της Νότιας Καλιφόρνια ίδρυσε στην Ελλάδα θυγατρική το Μάιο 2023 με σκοπό την δημιουργία κέντρου έρευνας & ανάπτυξης. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα τεχνολογίας 5G, σχεδιάζοντας μικροεπεξεργαστές και εξοπλισμό ασύρματων επικοινωνιών. Σημειώνεται ότι το Επενδυτικό Ταμείο “Φαιστός” συνέβαλε στην εν λόγω επένδυση.⁴⁹

10. ΕΙΣΠΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟ)

Η θετική εξέλιξη των τουριστικών μεγεθών σε ό,τι αφορά τις ΗΠΑ, μετά την πανδημία, συνεχίσθηκε και το 2022 με ραγδαία αύξηση των αφίξεων, των εισπράξεων και των διανυκτερεύσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Αφίξεις, εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση Αμερικανών ταξιδιωτών

	2018	2019	2020	2021	2022	Μεταβολή 2021/2022 %
Αφίξεις (χιλ. άτομα)	1.097,4	1.179	106,6	396	1.088,7	+175
Εισπράξεις (εκ. €)	1.040,1	1.188,6	86,1	596,2	1.200,2	+101
Διανυκτερεύσεις (εκ.)	11,7	12,4	1,4	5,6	12,1	+115
Κατανάλωση/ταξίδι (€)	947,7	1.008,2	807,5	1.277,5	1.102,4	-26
Κατανάλωση/διανυκτέρευση (€)	89,1	95,4	61,7	106	98,7	-7
Μέση διάρκεια παραμονής (διανυκτερεύσεις)	10,6	10,6	13,1	16,4	11,2	-21

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος⁽⁵⁰⁾.

⁴⁷ <https://www.voria.gr/article/leptomereies-gia-tin-ependysi-ton-70-ekat-tis-chubb-sti-thessaloniki>

⁴⁸ <https://www.newmoney.gr/roh/palmos-oikonomias/ependyseis/souner-stachlefski-aws-pro-ton-pilon-i-litourgia-tis-ependisis-tis-amazon-stin-ellada/>

⁴⁹ <https://www.powergame.gr/epichirisis/447043/kentro-rd-stin-ellada-egkathista-i-amerikaniki-movandi/>

⁵⁰ Τράπεζα της Ελλάδος, <https://www.bankofgreece.gr/en/statistics/external-sector/balance-of-payments/travel-services>.

11. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδας - ΗΠΑ διέπονται κατά κύριο λόγο από:

- Κανόνες του ΠΟΕ, στον οποίο μετέχουν και οι δύο χώρες.
- Πλαίσιο Διατλαντικής Οικονομικής Ολοκλήρωσης (Framework For Advancing Transatlantic Economic Integration Between The EU And The USA, 2007).
- Συμφωνία Φιλίας, Εμπορίου και Ναυτιλίας (Ν.Δ.2893 / 1954).
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Ν.Δ. 2548 / 1953).
- Συμφωνία Εγγυήσεων Επενδυμένου Κεφαλαίου (Ν.Δ.2424 / 1953).
- Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Ν.2027 / 1992).
- Συμφωνία αμοιβαίας διοικητικής αρωγής μεταξύ τελωνειακών υπηρεσιών (Ν.2066 / 1992).
- Συμφωνία Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής, Εκπαιδευτικής και Μορφωτικής Συνεργασίας (Ν.1982 / 1991).
- Συμφωνία για θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ν.2186 / 1994).
- Μνημόνιο Σύστασης Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας (Economic & Commercial Cooperation Committee / ECCC, ΦΕΚ 144/9.7.1999).
- Μνημόνιο για Τεχνολογική Συνεργασία στα Βαλκάνια (ITCB, Ν.2784 / 2000).
- Πρωτόκολλο Προθέσεων για Πρόληψη και Αποκατάσταση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών (Ν.3073 / 2002).
- Συνολική Τεχνική Συμφωνία (Ν.3108 / 2003).
- Συμφωνία Ασφάλειας Εμπορευματοκιβωτίων για τη λήψη μέτρων ελέγχου στο λιμένα Πειραιά σε όλα τα εμπορευματοκιβώτια με προορισμό λιμένες ΗΠΑ (CSI, υπεγράφη 25.6.2004).
- Μνημόνιο Κατανόησης USAID-ΥΠΕΞ για επέκταση της συνεργασίας USAID-Hellenic Aid (ΥΔΑΣ) στον τομέα του τουρισμού (σε πλαίσιο ECCC, υπεγράφη 20.6.2008).
- Μνημόνιο Τεχνικής Συνεργασίας για αναπτυξιακά προγράμματα στον ενεργειακό τομέα στην ΝΑ Ευρώπη μεταξύ USAID και ΚΑΠΕ, ως εκπροσώπου της Hellenic Aid (υπεγράφη 18.4.2008).
- Μνημόνιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, με φορείς υλοποίησης το ΚΑΠΕ και εκ της αμερικανικής πλευράς τον όμιλο International Resources Group (υπεγράφη 23.5.08).
- Συμφωνία για την Βελτίωση της Διεθνούς Φορολογικής Συμμόρφωσης και την Εφαρμογή του Νόμου Επιβολής Φορολογίας σε Λογαριασμούς της Αλλοδαπής (FATCA, Ν.4493 / 2017).
- Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα διαστημικής τεχνολογίας, με φορείς υλοποίησης τον Ελληνικό Διαστημικό Οργανισμό (ΕΛΔΟ) και τη NASA (υπεγράφη 4/2019).
- Υπογραφή του 2ου Πρωτοκόλλου Τροποποίησης (Second Protocol of Amendment, 14.10.2021, έχει εισαχθεί στη Βουλή για κύρωση) και της Εφαρμοστικής Διευθέτησης (IA / Implementing Arrangement, 1.11.2021) της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας MDCA (Mutual Defense Cooperation Agreement, από 10/2019), για ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας στον αμυντικό τομέα.

- Επιστημονική και Τεχνολογική Συμφωνία STA (Science & Technology Agreement), για ενίσχυση των διμερών ΣΔΙΤ (Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα) στην καινοτομία (υπεγράφη 28.9.2020, κύρωση 3.6.2021).
- Μνημόνιο Κατανόησης/Συνεργασίας στον Τουρισμό, Ελλάδα-ΗΠΑ (US-Greece Tourism Memorandum of Understanding), υπεγράφη 4.4.2022.

12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οικονομία ΗΠΑ.

Η αμερικανική οικονομία εμφάνισε κατά το 2022 έντονες διακυμάνσεις (αύξηση του ΑΕΠ το γ' και δ' 3μηνο μετά από ύφεση τα δυο προηγούμενα 3μηνα του έτους) – αντιμετωπίζοντας την αύξηση του πληθωρισμού, λόγω της ενεργειακής κρίσης που προκάλεσε ο πόλεμος στην Ουκρανία, σε επίπεδο-κορυφή των τελευταίων δεκαετιών (σημαντικότερη αντίξοχη της περιόδου αναφοράς, και υπ' αριθμόν ένα οικονομικό ζήτημα για τον μέσο Α/ πολίτη στη διάρκεια του 2022) – ενώ υπήρξαν, καθ' όλο το έτος, γενικώς, διάχυτες ανησυχίες ότι η μεγαλύτερη οικονομία, παγκοσμίως, μπορεί να εισέλθει σε τροχιά παρατεταμένης ύφεσης. Πράγματι, παρά τη δυναμική ανάκαμψη της αμερικανικής οικονομίας την παρελθούσα 2ετία (αύξηση ΑΕΠ 5,9% το 2021 και 2,1% το 2022, μετά την ύφεση 3,5% το 2020 λόγω της πανδημίας), συντηρείται ακόμα, και για το ορατό μέλλον, η ανησυχία του δυσμενούς σεναρίου μιας ενδεχόμενης ύφεσης. Τούτο οφείλεται στην αρνητική επίδραση που ασκούν στην οικονομική δραστηριότητα παράγοντες όπως η αύξηση των επιτοκίων, ο περιορισμός της πρόσβασης σε δανεισμό, και η αργή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, συνθήκες οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε αποδυνάμωση της αγοράς εργασίας και σε περιορισμό της κατανάλωσης.

Κατά την αρχή του 2023, πλέον, η οικονομική δραστηριότητα στις ΗΠΑ εμφάνισε επιβράδυνση το α' τρίμηνο του έτους, καθώς ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ περιορίστηκε σε 1,1%, από προηγούμενη αύξηση 2,6% το δ' τρίμηνο του 2022 (ενώ, το α' 3μηνο του 2023 το ονομαστικό ΑΕΠ σημείωσε αύξηση 5,1%, σε ετήσια βάση, διαμορφούμενο σε \$ 26,47 τρισ., λαμβανομένου υπόψη του πληθωρισμού). Η επιβράδυνση της α/ οικονομίας κατά το πρώτο 3μηνο του τρέχοντος έτους αποδίδεται εν μέρει στη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής που ακολούθησε η FED (από τον Μάρτιο 2022, δέκα διαδοχικές αυξήσεις του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου), καθώς και στην πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση (Μαρτίου 2023), η οποία είχε σαν αποτέλεσμα την κατάρρευση μικρού αριθμού περιφερειακών τραπεζών των ΗΠΑ, χωρίς πάντως να εξελιχθεί, εισέτι, σε ευρύτερη κρίση αξιοπιστίας του τραπεζικού τομέα (ενώ, όμως, τα α/ χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αυστηροποίησαν το πλαίσιο παροχής νέων δανείων ως αντίδραση στην κρίση). Σε κάθε περίπτωση, αρκετές από τις αδυναμίες που έχει εμφανίσει η α/ οικονομία κατά το β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους -- όπως μείωση της κεφαλαιοποίησης ορισμένων μεγάλων εταιρειών (κυρίως του τεχνολογικού κλάδου), υποχώρηση των επενδύσεων, απολύσεις (ιδίως σε τεχνολογικούς κολοσσούς), και σταδιακή υποχώρηση του λιανεμπορίου (πωλήσεις οχημάτων, ειδών ένδυσης και επίπλωσης) -- αποδίδονται στην εν λόγω γενικότερη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Σημειώνεται ότι η FED, στο πλαίσιο της τακτικής συνεδρίασης του Ιουνίου 2023 αποφάσισε να διακόψει το πρόγραμμα διαδοχικών αυξήσεων επιτοκίων, αναμένοντας την επίδραση που θα έχουν, εν τέλει, οι συνεχείς αυξήσεις (σωρευτικά περί το 5%) στην πραγματική οικονομία. Αντίστοιχα, ο ετήσιος πληθωρισμός στις ΗΠΑ υποχώρησε σε 4% τον Μάιο 2023 (από 4,9% τον Απρίλιο), σε

χαμηλότερο επίπεδο της τελευταίας διετίας, ενώ μικρή υποχώρηση σημείωσε και ο δομικός πληθωρισμός, τάξης 5,3% (από 5,5% τον Απρίλιο).

Ωστόσο, παρά τη σταδιακή επιδείνωση ορισμένων παραμέτρων/μεγεθών της α/ οικονομίας, η εγχώρια αγορά εργασίας εξακολουθεί να είναι σθεναρή με ποσοστό ανεργίας 3,7% τον Μάιο 2023, από 3,4% τον προηγούμενο μήνα (σε διακύμανση από τον Μάρτιο 2022 κοντά στο προπανδημικό επίπεδο του Φεβρουαρίου 2020, τάξης 3,5%), έως και με ήπια αύξηση απολαβών. Αντίστοιχα, ικανοποιητική πορεία εξακολουθεί να εμφανίζει η ιδιωτική κατανάλωση, αν και παρατηρείται μείωση αποταμιεύσεων και σημαντική αύξηση της χρήσης πιστωτικών καρτών.

Σε επίπεδο χάραξης πολιτικής, ο έλεγχος της Βουλής των Αντιπροσώπων από τους Ρεπουμπλικάνους, συνεπεία του αποτελέσματος των ενδιάμεσων εκλογών του Νοεμβρίου 2022, καθιστά πιο δύσκολη την υλοποίηση της μεταρρυθμιστικής ατζέντας του Α/ Προέδρου, για το υπόλοιπο της θητείας του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πολύμηνη αντιπαράθεση GOP και Δημοκρατικών για την αύξηση του ανώτατου ορίου του δημόσιου χρέους, η οποία έληξε στις αρχές Ιουνίου τρ.έ., λίγες μόνο ημέρες πριν την κήρυξη στάσης πληρωμών. Πάντως, καθώς η εξέλιξη αυτή, της συμφωνίας στο Κογκρέσο για αύξηση του ορίου του ομοσπονδιακού δανεισμού βελτίωσε τις προοπτικές της α/ οικονομίας, επισημαίνεται ότι ο κύριος όγκος των οικονομικών μεταρρυθμίσεων της διακυβέρνησης Biden, ήτοι το νομοθετικό τρίπτυχο Build Back Better, έχει ολοκληρωθεί ήδη από το γ' τρίμηνο του 2022, περιορίζοντας τον αντίκτυπο της πολιτικής αντιπαράθεσης που αναμένεται να συνεχιστεί αμείωτη έως τις Προεδρικές εκλογές του 2024.

Σχέσεις ΕΕ - ΗΠΑ.

Η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής von der Leyen πραγματοποίησε στις 10/3 επίσκεψη στην Ουάσιγκτον όπου συναντήθηκε με τον Πρόεδρο Biden. Βασικά ζητήματα συνομιλιών ήταν οι διατάξεις του νόμου IRA, που προωθούν τον αμερικανικό προστατευτισμό εισάγοντας διακρίσεις εις βάρος των ευρωπαϊκών εταιρειών, αλλά και το ουκρανικό. Στην εκδοθείσα Κοινή Δήλωση⁵¹ καταγράφεται η πρόθεση των δύο πλευρών για περαιτέρω εμβάθυνση της διμερούς συνεργασίας προς αντιμετώπιση των οικονομικών προκλήσεων, αλλά και προκλήσεων σε θέματα εθνικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης ειδικής μνείας στην κοινή βούληση για οικοδόμηση οικονομιών καθαρής ενέργειας.

Κύρια τρέχοντα θέματα εργασίας στις εμπορικές σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ είναι, ειδικότερα, οι διμερείς διαπραγματεύσεις σχετικά με α) την Παγκόσμια Βιώσιμη Ρύθμιση (GSA / Global Sustainability Agreement - για τη ρύθμιση παραγωγής/εμπορίου χάλυβα/αλουμινίου παγκοσμίως), β) τον αμερικανικό νόμο για τη Μείωση του Πληθωρισμού (IRA / Inflation Reduction Act - για εξασφάλιση πρόσβασης από πλευράς ΕΕ στις εκτενείς επιδοτήσεις που προβλέπονται στον α/ νόμο), γ) τη Συμφωνία Κρίσιμων Ορυκτών (CMA / Critical Minerals Agreement - σύναψη εμπορικής συμφωνίας για τα κρίσιμα ορυκτά που εξορύσσονται ή υφίστανται επεξεργασία στην ΕΕ και χρησιμοποιούνται στην αλυσίδα παραγωγής ηλεκτρικών οχημάτων ή/και συστημάτων

⁵¹ White House, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/03/10/joint-statement-by-president-biden-and-president-von-der-leyen-2/>.

αποθήκευσης/μπαταριών), ενώ συνεχίζεται δ) ο Διάλογος για τα Κίνητρα Καθαρής Ενέργειας (CEID / Clean Energy Incentives Dialogue - για παροχή κινήτρων με κοινό στόχο τον συντονισμό των αντίστοιχων προγραμμάτων στις ΕΕ και ΗΠΑ, προς αλληλοστήριξη προσπάθειών, αντί άγονου ανταγωνισμού).

Στις 31.5.2023 έλαβε χώρα η 4η Υπουργική συνεδρίαση του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ (TTC) στη Σουηδία. Βάσει της εκδοθείσης Κοινής Δήλωσης⁽⁵²⁾ των δύο μερών, συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα: α) εντατικοποίηση της διατλαντικής συνεργασίας ως προς τις αναδυόμενες τεχνολογίες, με στόχο την ηγεσία παγκοσμίως της ΕΕ και των ΗΠΑ σ' αυτόν τον τομέα, β) προώθηση της βιωσιμότητας και των νέων ευκαιριών εμπορίου και επενδύσεων, γ) προώθηση του εμπορίου, της ασφάλειας και της ευημερίας, δ) ενίσχυση της ψηφιακής διασυνδεσιμότητας και των συναφών υποδομών, ε) προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αξιών εντός ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου γεωπολιτικού και ψηφιακού περιβάλλοντος, και στ) σύσταση και λειτουργία της ομάδας "Talent for Growth Task Force" σχετικά με την ανάπτυξη δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.

Επισημαίνεται η επικείμενη αντικατάσταση στις 31.12.2023 του ισχύοντος (από 1/2022 για τα κ-μ ΕΕ), συστήματος δασμολογικών ποσοστώσεων χάλυβα και αλουμινίου (TRQs), εφόσον επιτευχθεί συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ (πιθανόν έως 10/2023) για τους όρους της Συμφωνίας Παγκόσμιας Βιώσιμης Ρύθμισης (GSA) για τον Χάλυβα και το Αλουμίνιο (σε αντίθετη περίπτωση, μη συμφωνίας, πιθανόν να παραταθεί η περίοδος εφαρμογής των TRQs).

Διμερείς σχέσεις Ελλάδας - ΗΠΑ.

Δεδομένου του ιδιαίτερα καλού επιπέδου οικονομικών σχέσεων Ελλάδας-ΗΠΑ κατά την τελευταία δεκαετία, από το 2018 πραγματοποιείται ο θεσμοθετημένος ετήσιος Στρατηγικός Διάλογος (ΣΔ) Ελλάδας-ΗΠΑ, ως πλατφόρμα ενισχυμένης συνεργασίας σε σειρά τομέων κοινού ενδιαφέροντος: άμυνας/ασφάλειας, επιβολής του νόμου & καταπολέμησης της τρομοκρατίας, περιφερειακής συνεργασίας, ενέργειας και περιβάλλοντος, εμπορίου και επενδύσεων, και κοινωνίας πολιτών (παιδείας/πολιτισμού). Τον Φεβρουάριο 2023 πραγματοποιήθηκε, δια ζώσης, ο Τέταρτος Γύρος του ΣΔ στην Αθήνα, ΗΠΑ (κατόπιν καθυστέρησης, αντί του φθινοπώρου 2022 λόγω των ενδιάμεσων εκλογών ΗΠΑ), διαπιστώνοντας επιτευχθείσα πρόοδο σε όλους τους τομείς συνεργασίας.

Παρεμφερώς, ως τελευταίες σχετικές εξελίξεις έτους 2022 σε ειδικότερους τομείς συνεργασίας, επισημαίνεται η υπογραφή, 4.4.2022, του Μνημονίου Κατανόησης/Συνεργασίας στον Τουρισμό (US-Greece Tourism Memorandum of Understanding), σε οποίο πλαίσιο βασίσθηκε η στρατηγική συνεργασία μεταξύ του Ε/ Υπουργείου Τουρισμού και Α/ αερομεταφορέων, με αποτέλεσμα την πραγματοποίηση 63 τακτικών πτήσεων εβδομαδιαίως κατά την τουριστική σεζόν του 2022 (ως ισχύει και κατά το τρέχον έτος).

Στο πλαίσιο των εργασιών της διμερούς Ομάδας Εργασίας "Εμπόριο και Επενδύσεις", οι ΗΠΑ εξακολουθούν να εκφράζουν το ενδιαφέρον τους για συνεργασία σε σειρά τομέων κοινού ενδιαφέροντος (ενδεικτικά: καινοτομία/τεχνολογία, νεοφυείς επιχειρήσεις, ενέργεια,

⁵² USTR, <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2023/may/us-eu-joint-statement-trade-and-technology-council>.

πληροφορική, τουρισμός, υποδομές). Α/εταιρείες και Α/αξιωματούχοι αναγνωρίζουν το σταθερό και ελκυστικό επενδυτικό περιβάλλον της Ελλάδας, το γεγονός ότι η οικονομία της αναμένεται να διατηρήσει θετική πορεία κατά τα επόμενα έτη, καθώς και τον ρόλο της χώρας ως πύλης προς την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με σημαντικές δυνατότητές της ως κόμβου για το εμπόριο, την ενέργεια και τις μεταφορές. Από αμερικανικής πλευράς εκφράζεται ενδιαφέρον για το ελληνικό πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και δημόσιων διαγωνισμών, ενώ, παρεμφερώς, τμήμα του λιμένα Καβάλας έχει ήδη τεθεί υπό τον έλεγχο της κοινοπραξίας “International Port Investments Kavala” στην οποία πλειοψηφική συμμετοχή διατηρεί ο α/ συμφερόντων όμιλος Black Summit Financial Group. Επιπλέον, πρόσφατα ολοκληρώθηκε η εξαγορά των Ναυπηγείων Ελευσίνας από την α/ εταιρεία ONEX Shipyards, ενώ στο πρόγραμμα αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών των εν λόγω Ναυπηγείων θα συμμετάσχει και ο α/ κρατικός επενδυτικός βραχίονας DFC, παρέχοντας χρηματοδότηση ύψους \$ 125 εκ.

Όπως ήδη επισημάνθηκε, βάσει στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ, ως προς τις ε/ εξαγωγές οι ΗΠΑ είναι ο 6ος σημαντικότερος αγοραστής για το έτος 2022 (από 7ος το 2021, και 9ος το 2020), καταλαμβάνοντας σταθερά, διαχρονικά, μια από τις πρώτες 10 θέσεις της σχετικής κατάταξης διεθνών αγοραστών ελληνικών προϊόντων. Καθώς οι ελληνικές εξαγωγές τυπικά εμφανίζουν αυξομειώσεις (αν και την τελευταία 2ετία καλή δυναμική με αυξήσεις 38,6% το 2022, από 41,4% το 2021), υπήρξε παρατηρήσιμη τάση, ήδη από το 2015, σταδιακής μείωσης του μεγέθους των πλεονασμάτων εμπορικού ισοζυγίου που εμφάνιζε η χώρα μας, κατά τα τελευταία δέκα συναπτά έτη (από το 2012). Ωστόσο, πλέον, παρατηρείται κατά το 2022 - για πρώτη φορά την τελευταία 10ετία - σημαντικό έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου τάξης € 1,2 δισ., δεδομένου ότι οι ετήσιες α/ εξαγωγές φυσικού αερίου προς τη χώρα μας ανήλθαν κατά το προηγούμενο έτος σε επίπεδο-ρεκόρ € 1,7 δισ., αντιστοιχώντας σε άνω του 63% των εισαγωγών τις Ελλάδας από τις ΗΠΑ κατά το ίδιο έτος. Την αυξητική αυτή τάση των α/ εξαγωγών φυσικού αερίου προς τη χώρα μας είχαμε ήδη επισημάνει και στην προηγούμενη ετήσια έκθεση για τις ΗΠΑ, και μάλιστα από το 2019, όταν άρχισαν να ενισχύονται οι εξαγωγές αυτές συνεπεία α) της συμφωνίας Ιουλίου 2018 μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ (τότε, για διάλογο μέσω της Ομάδας Εργασίας EWG / Executive Working Group με ζητούμενα από πλευράς ΗΠΑ απτά αποτελέσματα όπως, ήδη το 2019, την αύξηση εισαγωγών στην ΕΕ από τις ΗΠΑ σόγιας και υδροποιημένου φυσικού αερίου), β) της ακολουθούμενης ελληνικής ενεργειακής πολιτικής για διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας και μεταβολής της ενεργειακής σύνθεσης της χώρας προς καθαρότερες εναλλακτικές, και βεβαίως γ) πιο πρόσφατα, λόγω της ενεργειακής κρίσης συνεπεία της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Πάντως, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2023, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία από αμερικανικής πλευράς (USITC), οι ελληνικές εξαγωγές σημείωσαν αύξηση 19,5% ως προς την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από τις ΗΠΑ σημείωσαν αύξηση 5,85%, με εκ νέου πρώτο εξαγωγικό προϊόν ΗΠΑ τους υδρογονάνθρακες (σε κατηγορία 4ψήφιου κωδικού HTS), ως προς τους οποίους έχει σημειωθεί αύξηση 66,4% σε σύγκριση με το α' τρίμηνο του 2022.

Ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI), σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας οι ΗΠΑ κατατάσσονται μεταξύ των κορυφαίων 10 χωρών προέλευσης ΑΞΕ στην Ελλάδα κατά την τελευταία δεκαετία. Ορισμένα παραδείγματα επενδύσεων ΗΠΑ στην Ελλάδα είναι (ενδεικτικά) οι εταιρείες: NCH Capital, York Capital, Phillip Morris, Wyndham, Third Point,

Oaktree, Deloitte, Google και ONEX, ενώ πιο πρόσφατα, νέες δραστηριότητες στην Ελλάδα ανακοίνωσαν οι εταιρείες: Tesla (2018), Cisco (2020), Microsoft (2020), Pfizer (2021), Amazon Web services (2021), JP Morgan (2022), Meta (ex-Facebook, 2022), και 547 Energy (2022, στην ελληνική αγορά ΑΠΕ).

Συναφώς, ως προς τη συνεχή βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης των αμερικανικών επενδύσεων στην Ελλάδα, επισημαίνεται ότι και κατά την τελευταία ειδική έκθεση “Special 301 Report on Intellectual Property Protection” του έτους 2023, του Γραφείου USTR (οποία ανακοινώθηκε 26.4.2023, ως προς το έτος 2022), η χώρα μας δεν αναφέρεται καθόλου γενικώς ή ειδικώς (διαχρονικά πλέον από αφαίρεσης το 2020 από τον Κατάλογο Watch List, λόγω των σχετικών καλών επιδόσεων σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας).

Ως προς την ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων στην αμερικανική αγορά, η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη ορισμένες δυσκολίες εισόδου στην αμερικανική αγορά. Συγκεκριμένα, ως προς τις ελληνικές εξαγωγές αντιμετωπίζονται ζητήματα κυρίως ως προς: 1) *Μη Δασμολογικά Εμπόδια πρόσβασης προϊόντων στην αγορά ΗΠΑ* [κυρίως σε αγροδιατροφικά προϊόντα για την εισαγωγή των οποίων απαιτείται: α) αναγνώριση ισοδυναμίας προδιαγραφών και συστημάτων παραγωγής (⁵³), ή β) έγκριση πρωτοκόλλου εισαγωγής (⁵⁴)] και 2) *Δασμολογικά Εμπόδια πρόσβασης προϊόντων στην αγορά ΗΠΑ* [όπως α) δασμολογικές ποσοστώσεις (TRQs), από 1.1.2022 έως 31.12.2023, σε εισαγόμενα στις ΗΠΑ προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου, και β) πρόσθετους δασμούς αντιντάμπινγκ σε εισαγόμενα προϊόντα ε/ εταιρειών χάλυβα].

Πέραν των παραπάνω, οι ενδιαφερόμενοι Έλληνες εξαγωγείς καλούνται να αντιμετωπίσουν επί μέρους ζητήματα λόγω ανάπτυξης και μεγέθους της αμερικανικής αγοράς, όπως, κυρίως, έντονο ανταγωνισμό από πληθώρα εισαγόμενων προϊόντων. Κατά περίπτωση ζήτημα μπορεί να είναι η μερική διαφοροποίηση των κανόνων επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ανά Πολιτεία, λαμβανομένου υπόψη του ομοσπονδιακού συστήματος διοίκησης της χώρας, με συναφή διαφοροποίηση επιχειρηματικού κόστους. Επισημαίνεται ότι, αν και παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής δράσης επικεντρώνεται στην Ανατολική Ακτή ΗΠΑ (Northeast και South Atlantic), και σε σημαντικότερες πύλες εισόδου ελληνικών προϊόντων (κυρίως Νέα Υόρκη), ωστόσο υπάρχει σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τόσο στις Μεσοδυτικές Πολιτείες (Midwest) και σε Πολιτείες του Νότου (South East Central και South West Central) όσο και στη Δυτική Ακτή (West/Mountain) και κυρίως West/Pacific, όπου, μεταξύ άλλων, συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των νεοφυών επιχειρήσεων και των εταιρειών τομέα ΤΠΕ.

Επισημαίνεται, σε κάθε περίπτωση, ο δυναμικός ρόλος που διαδραματίζει η ομογένεια στις ΗΠΑ ως σθεναρή γέφυρα φιλίας, συνεργασίας και ενίσχυσης των υφιστάμενων μακρόχρονων δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των επαφών που α/Κυβέρνηση διατηρεί με ομογενειακές οργανώσεις, όπως ΑΗΕΡΑ, ΑΗΙ, ΗΑΛC, Hellenic Initiative κ.ά.

⁵³ Για κρέας, πουλερικά και αυγά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας FSIS, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για κρέας χοίρου και αμνοεμφίων, νωπό κρέας / προϊόντα πουλερικών και προϊόντα αυγού.

⁵⁴ Για φρέσκα φρούτα και λαχανικά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας APHIS, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για μήλα, αχλάδια, κεράσια και σύκα.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Προστιθέμενη αξία οικονομικών τομέων, ως % ΑΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Νέες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε ΗΠΑ το 2020 ανά χώρα προέλευσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Διμερές Εμπόριο Ελλάδας - ΗΠΑ, έτους 2021.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Εμπορικές Σχέσεις 2021 (εκ. €).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Εξαγωγές Ελλάδας σε ΗΠΑ κατά κατηγορία SITC, έτους 2021, εκ. EUR.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ (US ITC).

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Εισαγωγές Ελλάδας από ΗΠΑ κατά κατηγορία SITC, έτους 2021, εκ. EUR.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Εισαγωγές Ελλάδας από ΗΠΑ κατά κατηγορία CN4, έτους 2021, εκ. EUR.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Αποθέματα Άμεσων Επενδύσεων Ελλάδας - ΗΠΑ (εκ. €).

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Αφίξεις, εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση Αμερικανών ταξιδιωτών.